

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาแบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้รายงานได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ พุทธศักราช 2551
3. ทักษะและรูปแบบการสอนภาษาอังกฤษ
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะ
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
6. ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ
7. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นี้ จัดทำขึ้นสำหรับท้องถิ่นและสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 3 – 7)

1. วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

2. หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐาน ของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสดำเนินการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ

3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัด การเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

3. จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม
2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อมและการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ พุทธศักราช 2551

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 190 - 208) ได้จัดทำสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สรุปสาระสำคัญไว้ดังนี้

1. โครงสร้าง

โครงสร้างของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศกำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียน โดยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรียนปี ละไม่เกิน 80 ชั่วโมง

2. สาระ(Strands)

สาระ(Strands) คือกรอบเนื้อหา (Framework) หรือขอบข่ายองค์ความรู้ (Content Area) ที่จัดเป็นหมวดหมู่ (Categories) ของเนื้อหาเฉพาะอย่างเป็นระบบซึ่งแตกต่างกันไปตามธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้ สาระต่างๆ มีความสัมพันธ์ระหว่างกันและควรได้รับการสอนในลักษณะบูรณาการมากกว่าจะแยกสอนทีละสาระ

สาระที่กำหนดไว้ สะท้อนถึงเป้าหมาย (Goals) ในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สาระทั้งหมด จึงควรได้นำไปสอนในทุกๆระดับชั้น ในลักษณะที่ถักทอผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาทุกด้านพัฒนาสมรรถภาพทางภาษาในลักษณะที่ก้าวหน้าไปตามความต่อเนื่องของกระบวนการเรียนรู้ นำไปสู่ประสิทธิภาพในการเรียนภาษาในระดับสูงขึ้น แยกเป็น 4 สาระ คือ

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communications) ภาษาเพื่อการสื่อสาร หมายถึงถึงความสามารถในการสื่อสารเป็นภาษาต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพไม่ใช่เพียงแค่การจดจำคำศัพท์ และรูปประโยคในภาษา นักเรียนต้องใช้ภาษาได้คล่องเข้าใจวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาและตระหนักถึงวิธีการที่จะนำภาษาและวัฒนธรรมไปใช้ในการสร้างปฏิสัมพันธ์ในสังคม

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม (Cultures) ภาษาและวัฒนธรรมหมายถึง การรับรู้และเข้าใจวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาเป็นการทำให้นักเรียนตระหนักถึงทัศนคติของชาติอื่นๆ รวมทั้งวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ รูปแบบพฤติกรรมและเข้าใจอิทธิพลของวัฒนธรรมของชนชาติอื่นที่มีต่อสังคมของเรา วัฒนธรรมมีองค์ประกอบ 3 ส่วนคือแนวคิด (Perspectives) การปฏิบัติ (Practices) และผลิตภัณฑ์ (Products) ภาษาเป็นเครื่องมือในการแสดงออกถึงแนวคิดด้านวัฒนธรรมนักเรียนจะมีโอกาสได้สะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมของตน หลังจากได้ศึกษาภาษาและวัฒนธรรมของชนชาติอื่น

สาระที่ 3 ภาษาและความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น (Connections) หมายถึง นักเรียนมีประสบการณ์เดิมของตนอยู่แล้ว เนื้อหาที่ปรากฏอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นเป็นแหล่งความรู้ที่มีค่า การเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น จะช่วยเสริมความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นให้กับนักเรียนในขณะที่กำลังฝึกฝนภาษาต่างประเทศ

สาระที่ 4 ภาษาและความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก (Communities) หมายถึง การที่นักเรียนสามารถนำประสบการณ์จากภายนอกโรงเรียนมาใช้ในโรงเรียนและนำความรู้ที่ได้รับในโรงเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3. คุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3.1 ปฏิบัติตามคำขอร้อง คำแนะนำ คำชี้แจง และคำอธิบายที่ฟังและอ่าน อ่านออกเสียงข้อความ ข่าว โฆษณา นิทาน และบทร้อยกรองสั้นๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน ระบุ/เขียนสิ่งที่ไม่ใช่ความเรียงรูปแบบต่างๆ สัมพันธ์กับประโยคและข้อความที่ฟังหรืออ่าน เลือก/ระบุหัวข้อเรื่องใจความสำคัญ รายละเอียดสนับสนุน และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ

3.2 สนทนาและเขียนโต้ตอบข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เรื่องต่างๆ ใกล้ตัว สถานการณ์ ข่าว เรื่องที่อยู่ในความสนใจของสังคม และสื่อสารอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม ใช้คำขอร้อง คำชี้แจง และคำอธิบายให้คำแนะนำอย่างเหมาะสม พูดและเขียนแสดงความต้องการ เสนอและให้ความช่วยเหลือ

ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือ พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูล บรรยาย อธิบาย เปรียบเทียบ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังหรืออ่านอย่างเหมาะสม พูดและเขียนบรรยายความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ กิจกรรม ประสบการณ์ และข่าว/เหตุการณ์ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบอย่างเหมาะสม

3.3 พูดและเขียนบรรยายเกี่ยวกับตนเอง ประสบการณ์ ข่าว/เหตุการณ์/เรื่อง/ประเด็นต่างๆ ที่อยู่ในความสนใจของสังคม พูดและเขียนสรุปใจความสำคัญ/แก่นสาระ หัวข้อเรื่องที่ได้อ่าน การวิเคราะห์ เรื่อง/ข่าว/เหตุการณ์/สถานการณ์ที่อยู่ในความสนใจ พูดและเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรม ประสบการณ์ และเหตุการณ์ พร้อมให้เหตุผลประกอบ

3.4 เลือกใช้ภาษา น้ำเสียง และกิริยาท่าทางเหมาะกับบุคคลและโอกาส ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา อธิบายเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียม และประเพณีของเจ้าของภาษา เข้าร่วม/จัดกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมตามความสนใจ

3.5 เปรียบเทียบ และอธิบายความเหมือนและความแตกต่างระหว่างการออกเสียง ประโยคชนิดต่างๆ และการลำดับคำตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย เปรียบเทียบและอธิบายความเหมือนและความแตกต่างระหว่างชีวิตความเป็นอยู่และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับของไทยและนำไปใช้อย่างเหมาะสม

3.6 ค้นคว้า รวบรวม และสรุปข้อมูล/ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น จากแหล่งการเรียนรู้ และนำเสนอด้วยการพูดและการเขียน

3.7 ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์จริง/สถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้นในห้องเรียน สถานศึกษา ชุมชน และสังคม

3.8 ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้น/ค้นคว้า รวบรวม และสรุปความรู้/ข้อมูลต่างๆ จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ เผยแพร่/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียน ชุมชน และท้องถิ่นเป็นภาษาต่างประเทศ

3.9 มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ (เน้นการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) สื่อสารตามหัวเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพ และสวัสดิการ การซื้อ-ขาย ลมฟ้าอากาศ การศึกษาและอาชีพ การเดินทางท่องเที่ยว การบริการ สถานที่ ภาษา และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภายในวงคำศัพท์ประมาณ 2,100 - 2,250 คำ (คำศัพท์ที่เป็นนามธรรมมากขึ้น)

3.10 ใช้ประโยคผสมและประโยคซับซ้อน (Complex Sentence) สื่อความหมายตามบริบทต่างๆ ในการสนทนาทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

4. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ดังตารางที่ 1 – 8

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และแสดงความคิดเห็น อย่างมีเหตุผล

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางตามมาตรฐาน ต 1.1

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม. 2	1. ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง คำแนะนำ และคำชี้แจงง่ายๆ ที่ฟัง และอ่าน	<ul style="list-style-type: none"> ● คำสั่ง คำขอร้อง คำแนะนำ และคำชี้แจงในการทำอาหารและเครื่องดื่ม การประดิษฐ์การใช้ยา/สลาภยา การบอกทิศทาง ป้ายประกาศต่างๆ หรือการใช้อุปกรณ์ <ul style="list-style-type: none"> - คำสั่ง เช่น Look at the.../here/over there./ Say it again./ Read and draw./ Put a/an...in/on/under a/Go to the window and open it./Take out the book, open on page 17 and read it./Don't go over there./Don't be late. etc. - คำขอร้อง เช่น Please look up the meaning in a dictionary./Look up the meaning in dictionary, please./Can/Could you help me, please?/Excuse me, could you? etc. - คำแนะนำ เช่น You should read everyday./Think before you speak./ - คำศัพท์ที่ใช้ในการเล่นเกม Start./My turn./You turn./Roll the dice./Count the number./Finish etc. - คำสันธาน (conjunction) เช่น and/but/or - ตัวเชื่อม (connective words) เช่น First... Second...Third...Next... Then...Finally... etc.

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางตามมาตรฐาน ต 1.1 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.2	2. อ่านออกเสียงข้อความ นิทาน และบทร้อยกรอง (poem) สั้นๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน	<ul style="list-style-type: none"> ● ข้อความ นิทาน และบทร้อยกรอง ● การใช้พจนานุกรม ● หลักการอ่านออกเสียง เช่น <ul style="list-style-type: none"> - การออกเสียงพยัญชนะต้นคำและพยัญชนะท้ายคำ - การออกเสียงเน้นหนัก-เบา ในคำและกลุ่มคำ - การออกเสียงตามระดับเสียงสูง-ต่ำ ในประโยค - การแบ่งวรรคตอนในการอ่าน - การอ่านบทร้อยกรองตามจังหวะ
	3. เลือก/ระบุประโยคและข้อความให้สัมพันธ์กับสื่อที่ไม่ใช่ความเรียง (non-text information) ที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> ● ประโยคหรือข้อความและความหมายเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม เวลาว่าง และนันทนาการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ-ขาย ลมฟ้าอากาศ การศึกษาและอาชีพ การเดินทางท่องเที่ยว การบริการ สถานที่ ภาษา และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นวงศาคาศัพท์สะสมประมาณ 1,500 - 1,550 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม) ● การตีความ/ถ่ายโอนข้อมูลให้สัมพันธ์กับสื่อที่ไม่ใช่ความเรียง เช่น สัญลักษณ์ เครื่องหมาย กราฟ แผนภูมิ ตาราง ภาพสัตว์ สิ่งของ บุคคล สถานที่ต่างๆ โดยใช้ Comparison of adjectives/adverbs/Contrast : but, although/Quantity words เช่น. many/much/a lot of/lots of/some/any/a few/few/a little/little etc

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางตามมาตรฐาน ต 1.1 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.2	4. ระบุหัวข้อเรื่อง (topic) ใจความสำคัญ (main idea) และตอบคำถามจากการฟังและอ่าน บทสนทนา นิทาน และเรื่องสั้น	<ul style="list-style-type: none"> • บทสนทนา นิทาน เรื่องสั้น และเรื่องจากสื่อประเภทต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร วิทยุ โทรทัศน์ เว็บไซต์ • การจับใจความสำคัญ เช่น หัวข้อเรื่อง ใจความสำคัญ รายละเอียดสนับสนุน คำถามเกี่ยวกับใจความสำคัญของเรื่อง เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม ใช่หรือไม่ <ul style="list-style-type: none"> - Yes/No Question - Wh-Question - Or-Question etc. - Tenses : present simple/ present continuous/ past simple/ future simple etc. - Simple sentence/ Compound sentence

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 2 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางตามมาตรฐาน ต 1.2

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม. 2	1. สนทนา แลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง กิจกรรม และสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> • ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคล เช่น การทักทาย กล่าวลา ขอขอบคุณ ขอโทษ ชมเชย การพูดแทรกอย่างสุภาพ การชักชวน ประโยค/ข้อความ ที่ใช้แนะนำตนเอง เพื่อน และบุคคลใกล้ชิด และสำนวนการตอบรับ การแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง กิจกรรม สถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ค 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ โดยการพูดและการเขียน

ตารางที่ 3 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางตามมาตรฐาน ต 1.3

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม. 2	1. พูดและเขียนบรรยายเกี่ยวกับตนเอง กิจวัตรประจำวัน ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว	<ul style="list-style-type: none"> • ประโยคและข้อความที่ใช้ในการบรรยายเกี่ยวกับตนเอง กิจวัตรประจำวัน ประสบการณ์ สิ่งแวดล้อม ใกล้ตัว เช่น การเดินทาง การรับประทานอาหาร การเรียน การเล่นเกม ฟังเพลง การอ่าน หนังสือ การท่องเที่ยว
	2. พูด/เขียน สรุปใจความสำคัญ/แก่นสาระ(theme) ที่ได้จากการวิเคราะห์เรื่อง/เหตุการณ์ที่อยู่ในความสนใจของสังคม	<ul style="list-style-type: none"> • การจับใจความสำคัญ/แก่นสาระ การวิเคราะห์ความเรื่อง/เหตุการณ์ที่อยู่ในความสนใจ เช่น ประสบการณ์ ภาพยนตร์ กีฬา เพลง
	3. พูด/เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมหรือเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้นๆ ประกอบ	<ul style="list-style-type: none"> • การแสดงความคิดเห็นและการให้เหตุผลประกอบเกี่ยวกับกิจกรรมหรือเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

ตารางที่ 4 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางตามมาตรฐาน ต 2.1

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม. 2	1. ใช้ภาษา น้ำเสียง และกิริยาท่าทางสุภาพเหมาะสม ตามมารยาทสังคม และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา	<ul style="list-style-type: none"> • การใช้ภาษา น้ำเสียง และกิริยาท่าทางในการสนทนา ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาเช่น การขอบคุณ ขอโทษ การชมเชย การใช้สีหน้า ท่าทางประกอบ การพูดขณะแนะนำตนเอง การสัมผัสมือ การโบกมือ การแสดงความรู้สึกชอบ/ไม่ชอบ การกล่าวอวยพร • การแสดงอาการตอบรับหรือปฏิเสธ

ตารางที่ 4 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางตามมาตรฐาน ต 2.1 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม. 2	2. บรรยายเกี่ยวกับเทศกาล วันสำคัญ ชีวิตความเป็นอยู่ และประเพณีของเจ้าของภาษา	<ul style="list-style-type: none"> • ความเป็นมาและความสำคัญของเทศกาล วันสำคัญ ชีวิตความเป็นอยู่ และประเพณีของเจ้าของภาษา
	3. เข้าร่วม/จัดกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมตามความสนใจ	<ul style="list-style-type: none"> • กิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรม เช่น การเล่นเกม การร้องเพลง การเล่นกีฬา บทบาทสมมุติ วันขอบคุณพระเจ้า วันคริสต์มาส วันขึ้นปีใหม่ วันวาเลนไทน์

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ค 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย แนะนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ตารางที่ 5 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางตามมาตรฐาน ต 2.2

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม. 2	1. บอกความเหมือนและความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่างๆ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการลำดับคำตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย	<ul style="list-style-type: none"> • ความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่างๆ ของเจ้าของภาษากับของไทย • การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและการลำดับคำตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย

ตารางที่ 5 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางตามมาตรฐาน ต 2.2 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม. 2	2. เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างระหว่างเทศกาล งานฉลอง วันสำคัญ และชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษากับของไทย	<ul style="list-style-type: none"> • การเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างระหว่างเทศกาล งานฉลอง วันสำคัญ และชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษากับของไทย

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

ตารางที่ 6 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางตามมาตรฐาน ต 3.1

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม. 2	1. คั่นคว้า รวบรวม และสรุปข้อมูล/ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ และนำเสนอด้วยการพูด/การเขียน	<ul style="list-style-type: none"> ● การคั่นคว้า การรวบรวม การสรุป และการนำเสนอข้อมูล/ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

ตารางที่ 7 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางตามมาตรฐาน ต 4.1

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม. 2	1. ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์จริง/สถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและสถานศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> ● การใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์จำลองสถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและสถานศึกษา

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ค 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

ตารางที่ 8 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางตามมาตรฐาน ต 4.2

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม. 2	1. ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้น/คั่นคว้า ความรู้/ข้อมูลต่างๆ จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ	<ul style="list-style-type: none"> ● การใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้น/การคั่นคว้าความรู้/ข้อมูลต่างๆ จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ

ทักษะและรูปแบบการสอนภาษาอังกฤษ

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ต้องอาศัยทักษะภาษาอังกฤษที่สำคัญได้แก่
ทักษะการอ่าน

ทักษะการอ่าน คือ ความสามารถในการแปลความหมายจากประโยคหรือข้อความที่ได้รับรู้ใจความ ใช้การตีความเพื่อให้เข้าใจสื่อในรูปของการเขียน ผู้อ่านจะต้องใช้ความสามารถที่จะทำความเข้าใจ และตีความสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อความหมายได้ตรงจุดประสงค์ของผู้เรียนที่แสดงออกมาทางข้อความนั้นมากกว่า การอ่านตัวภาษานั้น ๆ เสียอีก (Johnson & Morrow, 1981)

การอ่านเพื่อการสื่อสารเน้นให้ผู้เรียนมีเหตุผลในการอ่าน รู้ว่าการอ่านเพื่อจุดประสงค์อะไร เช่น อ่านเพื่อแก้ปัญหา อ่านเพื่อถอดความออกเป็นภาพ การสอนทักษะการอ่าน เช่น การออกเสียง การแปลคำต่อคำ ประโยคต่อประโยค มีการพัฒนามาเป็นการอ่าน จับใจความ (Reading for Meaning) โดยผู้เรียนไม่จำเป็นต้องรู้ความหมายของคำทุกคำ ผู้เรียนจะต้องใช้ความรู้ประสบการณ์ต่างๆ และการเดาความหมายของคำจากบริบท (Context) มาช่วยเพื่อให้เข้าใจเนื้อเรื่อง และจะต้องรู้จักการทำนายความปรากฏได้ล่วงหน้าอย่างมีแนวทาง (สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ 2532 : 34 – 35)

การสอนทักษะการอ่าน จะต้องให้ผู้เรียนรู้จักสัญลักษณ์ของเสียง และความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและคำ แล้วจึงอ่านออกเสียงคำ วลี ประโยค และพัฒนาไปตามลำดับขั้น ดังนั้นการสอนทักษะการอ่าน จะต้องจัดเนื้อหาที่นำมาอ่านเหมาะกับระดับอายุ

ทัลบอท (Talbot. 1999 : 67-69) กล่าวว่า การพัฒนาทักษะการอ่านเป็นการพัฒนาทักษะกลไกในการสามารถแปลงเสียงตัวอักษรแต่ละตัว ซึ่งสามารถเขียนเป็นตัวหนังสือได้และเมื่อนักเรียนได้ฝึกการอ่านจนเกิดความชำนาญแล้วทักษะการอ่านก็จะติดตามตัวผู้เรียนต่อไป ถึงแม้จะไม่ได้เรียนในห้องเรียนแล้วก็ตาม จึงนับว่าทักษะการอ่านเป็นทักษะที่ติดทนกับผู้เรียนได้นานที่สุด

การอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน และต้องอาศัยความรู้ ความสามารถหลายอย่างเป็นพื้นฐาน คือ ผู้อ่านจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับคำ วลี ประโยค ที่นำมาเรียบเรียงกันนั้นว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร เพื่อที่จะให้เกิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน ว่าผู้เขียนมีเจตนาที่จะถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกเช่นไร ให้ผู้อ่านซึ่งถ้ามีความเข้าใจตรงกัน ผู้อ่านก็จะเกิดอรรถรสในการอ่านมากยิ่งขึ้น ได้มีผู้กล่าวถึงองค์ประกอบของการอ่านไว้ได้แก่ เลนนอน (Lennon, 1972) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบของการอ่านคือ

1. ความรู้เกี่ยวกับคำต่างๆ ไป หมายถึงความรู้เกี่ยวกับคำ ได้แก่ ความกว้าง ความลึกและขอบเขตของคำศัพท์ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญประการแรกที่จะนำไปสู่การบรรลุถึงความสามารถระดับสูงของทักษะการอ่าน

2. ความเข้าใจเรื่องราวที่ปรากฏอย่างชัดเจน ซึ่งรวมทักษะอื่น ๆ ด้วย เช่น การรู้ตำแหน่งของข้อความที่กล่าวถึงอย่างเจาะจง การเข้าใจความหมายตามตัวอักษรและความสามารถในการติดตามเรื่องที่อ่านตามลำดับ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า แบบสอบถามที่ยอมรับกันเป็นจำนวนมาก มักจะวัดความสามารถในการอ่านทางด้านนี้มากกว่าด้านอื่นๆ

3. ความเข้าใจความหมายที่แฝงอยู่ รวมถึงความมีเหตุผลในการอ่าน ความสามารถในการให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ตลอดจนสามารถเดาเหตุการณ์เกี่ยวกับผลที่ตามมา การเข้าใจความหมายของคำจากเนื้อเรื่อง เข้าใจการจัดลำดับของเรื่องที่อ่าน ทราบถึงความคิดสำคัญ และจัดลำดับของความคิด เข้าใจความหมายแฝงของข้อความ โดยการสรุปหรือหลักเกณฑ์จากเรื่องที่อ่าน

4. ความซาบซึ้ง หมายถึง ความสามารถในการทราบถึงความตั้งใจ หรือจุดมุ่งหมายของผู้เขียน การทราบถึงอารมณ์หรือแนวรสของเรื่อง ความสามารถในการเข้าใจกลไกทางวรรณคดีที่ทำให้ผู้เขียนบรรลุจุดมุ่งหมาย

ดังนั้นการอ่านจึงไม่ใช่เพียงแต่อ่านได้ แพลตฟอร์ม หรือรู้โครงสร้างของประโยคเท่านั้น แต่ผู้อ่านจำเป็นต้องเข้าใจเรื่องหรือข้อความที่คัดมาเป็นตอน ๆ ให้อ่านนั้นว่ามีความสัมพันธ์กันและควรที่จะสามารถสรุป หรือให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ด้วย

หลักการสอนทักษะการอ่าน

ฟินอคเชียโร (Finocchiaro. 1974 : 27-29) ได้เสนอแนะวิธีสอนที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะในการอ่านไว้ ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมให้นักเรียนให้มีการเพิ่มพูนคำศัพท์ ด้วยการแนะนำคำที่มีรากศัพท์เดียวกันมีการรวบรวมคำที่คล้ายคลึงกัน หาคำที่อยู่ในประเภทเดียวกัน ฝึกให้นักเรียนเดาความหมายของคำใหม่โดยอาศัยตัวชี้แนะจากบริบท

2. ช่วยให้นักเรียนเข้าใจโครงสร้าง หรือแบบประโยคใช้วิธีการทำนองเดียวกันกับการเพิ่มพูนคำศัพท์

3. ช่วยให้นักเรียนเข้าใจวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา เพื่อที่จะได้เข้าใจความหมายของคำได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ด้วยการใช้อุปกรณ์เท่าที่หาได้ เช่น รูปภาพ ของจำลอง หรือของจริงอื่นๆ ครูอาจจะอธิบายเป็นภาษาแม่ก็ได้

4. ใช้คำถามเป็นเครื่องมือช่วยให้นักเรียนเข้าใจข้อความที่อ่านยิ่งขึ้น คำถามนำของครูควรเริ่มจากคำถามง่ายๆ ประเภทตอบรับหรือปฏิเสธ ต่อไปจึงใช้คำถามที่มีคำตอบคำถามขั้นต้น นอกจากนี้ยังมีคำถามที่ให้นักเรียนบอกใจความสำคัญของข้อความที่อ่าน หรือหาคำที่บรรยายลักษณะเหตุการณ์เกี่ยวกับคน สิ่งของ จากเรื่องที่อ่าน

5. ช่วยฝึกให้นักเรียนสามารถอ่านเร็ว และรู้จักปรับอัตราเร็วในการอ่านตามแต่ละประเภทของเรื่องที่อ่าน และวัตถุประสงค์ในการอ่านด้วยวิธีการต่อไปนี้ จับเวลาหรือกำหนดเวลาสั้น ๆ ทุกครั้งที่นักเรียนอ่านในใจ พยายามลดเวลาที่กำหนดเวลาสั้น ๆ ทุกครั้งที่นักเรียนอ่านในใจ

5.1 ระวังไม่ให้นักเรียนอ่านโดยทำปากขมุขมิบ หรือใช้นิ้วชี้ไปตามข้อความที่กำลังอ่าน

5.2 บอกวัตถุประสงค์ของการอ่านทุกครั้ง เพื่อให้หาคำตอบที่ต้องการหาข้อความช่วยเฉลยปัญหา หาใจความสำคัญหรืออ่านเพื่อตั้งชื่อเรื่อง

5.3 ให้นักเรียนมีสมุดบันทึกความก้าวหน้าในการอ่านเร็ว รวมทั้งคะแนนทดสอบที่ได้จากความเข้าใจในการอ่านเรื่อง หากทำเป็นสมุดกราฟ จะช่วยให้เห็นความก้าวหน้าในการอ่านของนักเรียนแต่ละคนได้เป็นอย่างดี

การอ่านโดยทั่วไปสามารถแบ่งเป็นการอ่านออกเสียงและการอ่านในใจ โดยมีระดับความยากง่ายเป็น 4 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 การอ่านขั้นพื้นฐาน (Literal Reading) เป็นการอ่านในระดับประถมต้น โดยอ่านเนื้อเรื่องง่ายๆ และอ่านเพื่อจับใจความที่ปรากฏอย่างชัดเจนในเนื้อเรื่อง

ระดับที่ 2 การอ่านตีความ (Interpretation) เป็นการอ่านที่ผู้อ่านสามารถคาดเดาเหตุการณ์ที่เห็นใจความของเรื่องได้

ระดับที่ 3 การอ่านขั้นวิจารณ์ (Critical Reading) เป็นการอ่านที่ผู้อ่านสามารถประเมินได้ว่า ตัวละครมีลักษณะอย่างไร และเนื้อหาของเรื่องมีข้อเตือนใจอย่างไร การอ่านระดับประถมปลายอยู่ในระดับที่ 2 – 3

ระดับที่ 4 การอ่านขั้นสร้างสรรค์ (Creative Reading) เป็นการอ่านที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความคิดใหม่ๆ สามารถสร้างจินตนาการได้กว้างไกล แสดงความคิดเห็นและแนวทางแก้ปัญหา นอกเหนือจากในเนื้อเรื่อง

การจัดกิจกรรมด้านการอ่าน แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ

1. กิจกรรมก่อนการอ่าน เป็นการสร้างความสนใจให้แก่ผู้เรียนเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน โดยการปูพื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องและคำศัพท์

2. กิจกรรมระหว่างการอ่าน เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนนำมาใช้ฝึกทักษะในขณะที่อ่านเนื้อเรื่อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น เช่น เกมตัดต่อข้อความ เรียงลำดับเหตุการณ์ เกมสะกดจิต เพื่อให้ผู้เรียนอ่านด้วยเสียงอันทันที อ่านด้วยความรู้สึก ผู้เรียนฟังการอ่านจากเทปเจ้าของภาษา แล้วให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงลงเทปบ้างจะได้ฟังเสียงตนเอง

3. กิจกรรมหลังการอ่าน เป็นกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียน ได้แสดงความคิดเห็น หรือแสดงความสามารถเกี่ยวกับเรื่องที่ได้อ่าน เช่น ผู้เรียนตอบคำถามจากเรื่อง สรุปเล่าเรื่อง บอกประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่าน แสดงบทบาทสมมติ เขียนบทสนทนาจากเรื่อง แข่งเขียนประโยคจากเรื่องที่อ่าน เป็นต้น

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532 : 15-16) ได้สรุปไว้ว่า การใช้คำถามประกอบเนื้อเรื่องจะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ และการจำแตกต่างกันชัดเจน เมื่อคำถามนั้นอยู่ในตำแหน่งก่อน การอ่านเรื่อง ระหว่างการอ่านเรื่อง และหลังการอ่านเรื่อง กล่าวคือ คำถามก่อนการอ่านเรื่องจะส่งผลให้ผู้อ่านคิดไปข้างหน้าทำให้ผู้อ่านมีความสนใจที่จะอ่าน ก่อให้เกิดพฤติกรรมการค้นคว้า หาความรู้ที่จะตอบคำถามนั้น ซึ่งจะส่งผลต่อความเข้าใจและความจำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าผู้อ่านสามารถค้นหาคำตอบจากเนื้อเรื่องที่ตามคำถามนั้นได้ คำถามแทรกระหว่างก่อนการอ่านเรื่อง จะส่งผลให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจเนื้อเรื่องและสรุปเรื่องได้ดี เพราะเป็นคำถามที่อยู่ใกล้เนื้อเรื่อง สำหรับคำถามหลังการอ่านเรื่องจะส่งผลให้ ผู้อ่านคิดย้อนกลับหรือทบทวน เป็นการกระตุ้นโครงสร้างของการจำ โดยเฉพาะที่ต้องนำมาใช้ตอบคำถาม และช่วยกระตุ้นการจัดลำดับความคิดจากเนื้อเรื่องที่ได้อ่านไปแล้วอีกด้วย

เทคนิคการสอนทักษะการอ่าน

1. การอ่านตามตัวอย่าง
2. การอ่านโดยการตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน
3. การอ่านโดยการย่อเรื่องที่อ่าน
4. การอ่านโดยการให้นักเรียนมีการอภิปรายเรื่องที่อ่าน
5. การอ่านและทำแผนผังสรุปโยงเรื่อง
6. เกมทางภาษา เช่น การอ่านเติมคำต่อคำจากเพื่อน เกมใบ้คำ เกมส่องกระจก

7. เพลง บทกลอน คำคล้องจอง สำนวนสุภาพ

การอ่านเป็นทักษะการรับภาษา เช่นเดียวกับทักษะการฟัง ในระดับชั้นประถมศึกษา ควรใช้ภาษาง่าย ๆ ระดับพื้นฐาน เพื่อให้สื่อความได้ถูกต้อง ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ เห็นประโยชน์และคุณค่าของนิยักรการอ่าน ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญของชีวิต

กล่าวโดยสรุปคือ หลักการสอนทักษะการอ่าน ครูสอนภาษาอังกฤษระยะเริ่มต้น การเรียนเป็นผู้มีอิทธิพลต่อเด็กเล็กมากที่สุด ครูภาษาอังกฤษจึงควรเตรียมการสอนทักษะการอ่าน ด้วยการอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้ คือความรู้พื้นฐานก่อนการอ่าน นั่นคือเด็กควรอ่านออกเสียงได้ ชัดเจนถูกต้องและใจความจากคำศัพท์ รูปแบบประโยค ความลึกของเนื้อหา การผูกเรื่องของ เนื้อหา การจัดกิจกรรมการอ่าน ควรกำหนดจุดประสงค์ในการอ่าน และมีกิจกรรมที่หลากหลายเช่น การอ่านกลุ่มย่อย การอ่านพร้อมกันทั้งห้อง การอ่านด้วยตนเอง สำหรับกิจกรรมหลังการอ่าน ควรให้มีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นในห้องเรียน แสดงบทบาทสมมติ อธิบาย เพิ่มเติมเกี่ยวกับ ความหมายคำศัพท์และกฎเกณฑ์ทางภาษาที่ปรากฏในเนื้อเรื่อง หรือการถามตอบปัญหาจาก เนื้อเรื่องเป็นต้น

ทักษะการเขียน

ทักษะการเขียน หมายถึง ทักษะที่ต้องใช้กระบวนการทางความคิดหลายขั้นตอน ลำดับเรียงเรียงความคิดหรือการเลือกสรรตัวอักษร ถ้อยคำ หรือประโยค ถ่ายทอดออกมาเป็น ลายลักษณ์อักษร หรือข้อความที่แสดงสื่อความหมายได้ตรงกับความต้องการ (สุมิตรา อังวัฒนกุล. 2539 : 15) ทักษะการเขียนจัดเป็นทักษะที่ยากที่สุด แต่เป็นทักษะที่มีประโยชน์ยิ่ง เพราะสามารถ ช่วยให้ผู้เรียนได้นำความรู้อื่นๆ ในวิชาภาษาอังกฤษที่เรียนมาใช้ได้ฝึกคิดอย่างเป็นระบบและ สร้างสรรค์ เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ ความนึกคิดและจินตนาการซึ่งมีคุณค่าต่อการเรียนรู้และการ พัฒนาทางภาษา

การจัดกิจกรรมการเขียน ครูควรมุ่งคำนึงถึงผู้เรียนเป็นหลัก โดยเลือกกิจกรรมให้เหมาะสม กับสภาพของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวัย ความรู้ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน กิจกรรมการเขียนนี้ควรมีหลายรูปแบบ ทั้งแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ นอกจากนี้กิจกรรม การเขียนที่อาจเกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้ เช่น การเขียนบันทึกประจำวัน เขียนประวัติส่วนตัว บัตร อวยพร และกรอกแบบฟอร์มต่าง ๆ

หลักการสอนทักษะการเขียน

1. กำหนดขอบข่ายการเขียน คือการกำหนดรูปแบบให้ผู้เรียน เช่น การ ลอกเลียนแบบ และเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบบางอย่าง
2. การชี้แนะแนวทางให้เขียน โดยให้อิสระผู้เขียนมากกว่าการกำหนดขอบข่าย การเขียน ผู้สอนอาจจะให้เฉพาะประโยคเริ่มต้น หรือประโยคสุดท้าย และข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการเขียน การเขียนแบบนี้อาจใช้ข้อความจากสื่อต่าง ๆ เช่น รูปภาพ ตาราง แผนที่ แผนที่ภูมิ เป็น ต้น

3. การเขียนแบบอิสระ คือ การเขียนที่ผู้เรียนมีอิสระในการแสดงความคิดและในการเขียนอย่างเต็มที่ โดยใช้ลีลาการเขียนของตนเอง ครูอาจเป็นผู้กำหนดหัวข้อ หรือให้นักเรียนกำหนดเอง และครูจะเป็นผู้คอยแนะนำแก้ไขภายหลัง

กล่าวโดยสรุปคือ หลักการสอนทักษะการเขียน ควรแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ กิจกรรมก่อนการเรียนรู้ เป็นการให้ความรู้พื้นฐาน เช่น การสะกดคำ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน กฎไวยากรณ์ และคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่จะเขียน กิจกรรมระหว่างเขียน เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนนำมาใช้ในการฝึกทักษะการเขียน เช่น นำภาพประกอบมาให้ให้นักเรียนเขียนเรื่องจากภาพ นำเทปบทสนทนา มาเปิดให้นักเรียนฟังแล้วเขียนเป็นเรื่องราว กิจกรรมหลังการเรียนรู้ อาจให้นักเรียนอ่านให้เพื่อฟัง แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์และเสนอแนะแก้ไขเพิ่มเติม การสอนทักษะการเขียน ควรเลือกกิจกรรมที่เหมาะสม เพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอน และควรตระหนักอยู่เสมอว่าทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ตามมาหลังจากที่ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการฟัง พูด และอ่านไปแล้วในลักษณะการเขียนนี้จะเป็นการฝึกทักษะสัมพันธ์ กล่าวคือ ก่อนที่ผู้เรียนจะลงมือเขียนนั้นควรจะได้ฝึกการสนทนาจากข้อมูลที่ต้องการ อ่านบททวน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องจึงจะถึงขั้นตอนการเขียนที่สมบูรณ์ในลำดับสุดท้าย ในการสอนให้ผู้เรียนมีทักษะการเขียนควรใช้กิจกรรมหลาย ๆ แบบ มาประกอบการสอน เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน และความกระตือรือร้นในการเรียนสอดคล้องกับแนวคิดของ ประพนธ์ สุรัสวดี (2539 : 37) ที่กล่าวไว้ว่าเด็กนักเรียนทุกระดับ พร้อมที่จะเรียนด้วยวิธีการของการปฏิสัมพันธ์ ไม่ว่าจะเป็นการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ล้วนเป็นการสื่อสารทั้งสิ้น นักเรียนควรจะได้เรียนรู้ทักษะ ทั้ง 4 นี้พร้อม ๆ กัน โดยไม่แยกส่วนแม้แต่การอ่าน นักเรียนสามารถจับคู่การอ่านแบบเรียนโดยช่วยกันฝึกอ่าน และคิดหลังการอ่าน เช่น คิดและเขียนประโยคเพิ่มเติมตามตัวอย่างที่ได้อ่าน แล้วนำมาอ่านให้เพื่อนในกลุ่มย่อยหรือเพื่อนทั้งชั้นเรียนฟังเพื่อแก้ไขต่อไป กิจกรรมและวิธีการของการสอนที่ครูเน้นการปฏิสัมพันธ์จะนำไปสู่การที่เด็กนักเรียนมีสิทธิที่จะเลือกวิธีการเรียนรู้ของตนเอง และเป็นผลให้การเรียนรู้ภาษาเป็นการเรียนการสอนเพื่อให้ภาษาอย่างแท้จริง กล่าวโดยสรุปคือ ทักษะการเขียนเป็นการจัดระบบการเรียงคำ และประโยคให้ถูกต้องและมีความหมาย สามารถสื่อได้ตรงจุดประสงค์ของผู้เขียนจึงต้องใช้ความรู้ความสามารถทางภาษาที่ได้เรียนรู้ฝึกฝนมาแล้ว ด้วยเหตุนี้ทักษะการเขียนจึงถูกจัดไว้ลำดับหลังๆ ในกระบวนการเรียนการสอนภาษา เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักประกอบและทักษะต่าง ๆ ทางภาษาอันเป็นพื้นฐานให้แม่นยำก่อนการฝึกทักษะการเขียน

การสอนทักษะการเขียน ครูผู้สอนจะต้องประสานข้อมูลที่ได้จากกิจกรรมการพูด อ่าน และฟัง การเขียนควรเน้นการเขียนเชิงวิชาการ เช่น การเขียนสรุปและเขียนเชิงวิเคราะห์

จอห์นสัน และ มอร์โรว์ (Johnson & Morrow. 1981 : 45 -48 อ้างอิงในสุมิตรา อังวัฒนกุล, 2539) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสอนทักษะการเขียนว่าแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ตั้งจุดมุ่งหมายในการสอน โดยการกำหนดจุดมุ่งหมายปลายทาง และจุดมุ่งหมายนำทาง

2. การดำเนินการสอน ผู้สอนต้องทำให้ผู้เรียนกระจ่างในบริบทก่อนทำการเขียน โดยอาจใช้สื่อช่วยสอน เช่น รูปภาพ ตาราง กราฟ แผนที่ และข้อความต่างๆ เป็นต้น

3. การฝึกซ้อมซึ่งเป็นการลงมือเขียนจริง ในระยะเริ่มต้น ควรใช้วิธีการสอนแบบ กำหนดขอบข่ายให้เขียน ระยะต่อไปควรเป็นการเขียนโดยแนะแนวทางให้เขียนโดยใช้รูปภาพ และ ระยะสุดท้ายควรให้เขียนแบบอิสระ โดยกำหนดสถานการณ์ให้

ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ตามมาหลังจากที่ผู้เรียนได้ฝึกการฟัง พูด และอ่านไปแล้ว ในลักษณะการเขียนนี้ จะเป็นการฝึกทักษะสัมพันธ์ กล่าวคือ ก่อนที่ผู้เรียนจะลงมือเขียนนั้น ควรจะได้ฝึกการสนทนาหาข้อมูลที่ต้องการ อ่านบททวนเพื่อตรวจสอบความถูกต้องจึงจะถึงขั้นตอนการ เขียนที่สมบูรณ์ในลำดับสุดท้าย ในการสอนทักษะการเขียน ควรใช้กิจกรรมหลายแบบมาประกอบ เพื่อให้เกิดความสนุกสนานและความกระตือรือร้น ดังต่อไปนี้

1. เลือกกิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนที่ประสบอยู่ หรือ กิจกรรมที่สอดคล้องกับบทเรียน
2. ศึกษาขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมอย่างละเอียด บางกิจกรรมจะต้องทดลองฝึก ก่อน ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปโดยราบรื่นและได้ผล
3. เตรียมสื่อการเรียนที่จะต้องใช้ในกิจกรรมนั้น ๆ ส่วนใหญ่จะเป็นสื่อที่ครูต้อง เตรียมล่วงหน้าทั้งสิ้น
4. เตรียมกิจกรรมที่ใช้ในการแบ่งกลุ่มผู้เรียน อาจจะใช้เพลง เกม หรือการจับ ฉลาก เช่นเดียวกับที่ใช้ในกลุ่มวิชาอื่น ๆ
5. กิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยต้องคำนึงถึงระเบียบวินัยในห้องเรียน ก่อนเริ่มกิจกรรมทุกครั้ง ครูควรทำความเข้าใจกับผู้เรียนเรื่องกติกาต่าง ๆ เสียก่อน
6. กิจกรรมทุกกิจกรรมเป็นการฝึกภาษาอังกฤษ ครูต้องเป็นตัวอย่างที่ดี ควร พยายามใช้คำสั่งเป็นภาษาอังกฤษ ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

รูปแบบการเขียนภาษาอังกฤษ ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ใหญ่ ๆ คือ

1. การเขียนโดยกำหนดขอบข่ายให้เขียน (Controlled Writing) เป็นการเขียน โดยผู้สอนจัดเนื้อหาหรือรูปแบบให้ เช่น การคัดลอก (Copying) การเติมคำลงในช่องว่าง (Gap-Filling) การเขียนตามกรอบที่ให้ไว้ (Controlled Composition Frame Writing) การเขียน ตามคำบอก (Dictation) การเขียนเรื่องจากรูปภาพ (Picture Writing) และการเชื่อมประโยค (Sentence Combining)

2. การเขียนโดยการแนะแนวให้เขียน (Guided Writing) เป็นการเขียนที่ต่อเนื่อง จากการเขียนโดยกำหนดขอบข่ายให้เขียน มีลักษณะที่ให้อิสระมากขึ้นกว่าเดิม เช่นให้ผู้เรียน เฉพาะประโยคแรก หรือประโยคสุดท้าย เติมความในโครงร่าง ให้ตอบคำถาม หาข้อมูล เขียนจาก รูปภาพ ตารางหรืออื่น ๆ โดยผู้เรียนอาจอภิปราย จดโน้ต แลกเปลี่ยนข้อมูลและหาวิธีการเขียน ร่วมกันได้

3. การเขียนอย่างอิสระ (Free Composition) เป็นการเขียนที่ตรงข้ามกับการเขียนโดย กำหนดขอบข่ายให้เขียน เพราะผู้เขียนจะเขียนโดยมีจุดมุ่งหมายของตนเอง เรียบเรียงและแสดงออก ทางความคิดโดยใช้ภาษาเขียนที่มีลีลาของตนเอง ซึ่งการเขียนในลักษณะนี้ผู้เรียนควรทำเมื่อมีความรู้ ในเรื่องศัพท์ และโครงสร้างเป็นอย่างดีแล้ว มิฉะนั้นจะเกิดปัญหาที่จะต้องแก้ไขผิดมาก ทำให้เกิด ทักษะไม่ดีต่อภาษาอังกฤษ

ดังนั้นทักษะภาษาอังกฤษการอ่านและการเขียนโดยคำนึงถึงขั้นตอนการเรียนรู้ของแต่ละทักษะ ความแตกต่างระหว่างบุคคลในการรับรู้ การจัดกิจกรรมสำหรับการฝึกทักษะต่าง ๆ และเทคนิคในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จมากที่สุด

แนวคิดและวิธีการสอนภาษาอังกฤษ - อดีตถึงปัจจุบัน

แนวคิดและวิธีสอนภาษาอังกฤษที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง (ESL) และภาษาต่างประเทศ (EFL) มีดังนี้ (ดร.ธูปทอง กว้างสวาสดี, 2548)

1. การสอนแบบไวยากรณ์และแปล (grammar-translation method)

วิธีสอนแบบไวยากรณ์และแปลได้รับแนวคิดมาจากการสอนภาษากรีกและลาตินในศตวรรษที่ 19 จุดเน้นของการสอนวิธีนี้คือ การพัฒนาความสามารถในการอ่านวรรณคดีที่มีชื่อเสียง และการฝึกอ่านเขียนภาษาเป้าหมายให้ถูกต้องลักษณะเด่นของวิธีสอนแบบไวยากรณ์และแปลคือ

1. เน้นการเขียนที่ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ทางภาษา
2. แกรมมาเป็นตัวชี้วัดว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
3. ให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดที่เกี่ยวกับการแปลเป็นสิ่งสำคัญ
4. ครูใช้ภาษาแม่ในการเรียนการสอน
5. ไม่เน้นทักษะ พูดและฟัง ซึ่งทำให้วิธีนี้ถูกวิจารณ์ว่าเป็นวิธีที่ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียน

ใช้ภาษาเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิต

วิธีสอนแบบไวยากรณ์และแปลเริ่มแรกมีอิทธิพลต่อการเรียนภาษาต่างประเทศในยุโรปจากปี 1840-1940 และเป็นที่แพร่หลายทั่วโลกจนถึงปัจจุบันโดยเฉพาะการสอนภาษาต่างประเทศ ที่ต้องการให้ผู้เรียนเข้าใจวรรณคดีที่มีชื่อเสียงของเจ้าของภาษา ที่ผู้เรียนกำลังเรียนอยู่ในระดับวิทยาลัยจะยังคงนิยมใช้วิธีนี้ วิธีสอนแบบนี้ เป็นการฝึกให้คนอ่านวรรณคดีมากกว่าจะเป็นวิธีการเรียนการสอนที่มีแนวคิดด้านภาษาศาสตร์ จิตวิทยา หรือทฤษฎีทางการศึกษารองรับ ลักษณะของวิธีสอนแบบไวยากรณ์และแปลมีดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการสอนภาษาต่างประเทศคือการเรียนภาษาเพื่ออ่านวรรณคดีของเจ้าของภาษานั้น ๆ เป็นวิธีการเรียนภาษาโดยเน้นกฎเกณฑ์ทางภาษาและการแปลประโยคข้อความจากภาษาต่างประเทศเป็นภาษาของตนเอง

ดังนั้นการเรียนภาษาต่างประเทศจึงหมายถึงการท่องจำกฎเกณฑ์ทางภาษาและทำความเข้าใจคำ วลี หรือประโยคมีความเชื่อว่าการรับรู้ภาษาที่สองมีความคล้ายคลึงกับการรับรู้ภาษาที่หนึ่ง

2. การอ่านและเขียนเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องเน้นไม่ให้ความสำคัญกับทักษะพูดและฟัง
3. การเลือกคำศัพท์ที่จะเรียนเป็นคำศัพท์ที่อยู่ในข้อความที่อ่าน การสอนคำศัพท์โดยใช้พจนานุกรมสองภาษาคือจากภาษาที่หนึ่ง แปลเป็นภาษาเป้าหมาย หรือจากภาษา เป้าหมายแปลเป็นภาษาที่หนึ่ง และโดยการท่องจำคำศัพท์ โดยปกติแล้วตำราที่ยึดการสอนวิธีนี้จะมีแกรมมา คำศัพท์ และคำแปลและแบบฝึกหัดที่เกี่ยวกับการแปล

4. ประโยคเป็นหน่วยพื้นฐานของการสอนและฝึกทักษะภาษาบทเรียนเกือบทั้งหมดจะเน้นการแปลประโยค วิธีการเรียนภาษาต่างประเทศในสมัยก่อนคิดว่าการใช้กฎเกณฑ์ทางภาษาที่ถูกต้องจะช่วยให้อ่านภาษาต่างประเทศได้ดี

5. เน้นความถูกต้อง (accuracy) ของการใช้ภาษามุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแปลและการเขียนให้ได้ระดับมาตรฐาน

6. สอนแกรมมาโดยวิธี deductive ตำราเรียนจะเน้นกฎเกณฑ์ทางภาษาและฝึกทำแบบฝึกหัด ที่เกี่ยวกับการแปล เวลาสอนครูจะอธิบายแกรมมาในตำราแล้วนักเรียนจะทำแบบฝึกหัด

7. ใช้ภาษาของผู้เรียนในการดำเนินกิจกรรมการสอน เช่นการอธิบายกฎเกณฑ์ทางภาษา คำศัพท์ เนื้อเรื่อง เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจการใช้ภาษาต่างประเทศในการแปลและอ่าน เขียน สุมิตรา อังวัฒนกุล (2539 : 41-42) กล่าวถึงขั้นตอนการเรียนการสอนดังนี้

1. สอนคำศัพท์ โดยบอกคำแปลเป็นภาษาผู้เรียน และให้ตัวอย่างประโยคที่มีคำศัพท์นั้นอยู่

2. สอนโครงสร้าง โดยอธิบายกฎไวยากรณ์และข้อยกเว้นต่าง ๆ ให้ผู้เรียนทราบ พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบแล้วให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัด หรือฝึกใช้ไวยากรณ์ที่เรียนนั้นในการสร้างประโยคต่าง ๆ เพื่อเข้าใจกฎต่าง ๆ ที่เรียนไปแล้วให้ฝึกแปลประโยคเป็นภาษาของตนเอง

3. สอนอ่าน โดยให้ผู้เรียนอ่านเรื่องที่กำหนดให้ แล้วให้คำแปลเนื้อเรื่องเป็นภาษาของตนเอง เมื่อผู้เรียนมีปัญหาผู้สอนจะช่วยอธิบายเพิ่มเติมโดยใช้ภาษาของผู้เรียน หลังจากผู้เรียนแปลเรื่องที่อ่านจนเข้าใจแล้วผู้สอนจะให้ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านนั้น นอกจากนั้นก็จะตรวจคำตอบว่าถูกต้องหรือไม่ โดยให้ผู้เรียนอ่านคำตอบให้ทั้งชั้นฟัง ถ้าตอบผิดผู้สอนจะเรียกผู้เรียนอื่นตอบคำถามจนถูกต้อง หรือไม่เช่นนั้นผู้สอนก็จะให้คำตอบที่ถูกต้องเอง

4. ประเมินผลการเรียน ให้ผู้เรียนทำการบ้านโดยการทำแบบฝึกหัดเพิ่มเติม หรือให้ท่องจำชนิดคำการกระจาย คำกริยาต่าง ๆ และการเปลี่ยนแปลงรูปคำให้ท่องจำคำศัพท์แล้วนำไปแต่งประโยคแปลข้อความภาษาต่างประเทศให้เป็นภาษาของตนเองหรือแปลภาษาของตนเองเป็นภาษาต่างประเทศที่เรียนโดยใช้พจนานุกรมที่มีคำสองภาษา

นูนัน (Nunan. 1999 : 77-78) วิจารณ์วิธีสอนแบบไวยากรณ์และแปลเป็นวิธีสอนที่แยกแกรมมาออกจากการใช้ภาษา เพื่อสื่อความหมาย (communication meaning) ในชั้นเรียนที่ครูสอนโดยวิธีนี้ ผู้เรียนจะต้องท่องกฎเกณฑ์ทางภาษาซ้ำแล้วซ้ำเล่าจนกว่าจะขึ้นใจ แต่ผู้เรียนไม่สามารถเชื่อมต่อกฎเกณฑ์ที่เรียนกับการสื่อความหมายเพื่อการสื่อสารได้ การสอนวิธีนี้ยึดความเชื่อที่ว่า การรับรู้ภาษาที่สองเป็นกระบวนการที่เป็นเส้นตรง (linear process) ซึ่งผู้เรียนจะเรียนรู้กฎเกณฑ์ทางภาษาเป็นขั้น ๆ จากง่ายไปสู่กฎเกณฑ์ที่ซับซ้อนขึ้น

นูนัน เสนอวิธีการสอนแกรมมาแบบใหม่เพื่อช่วยให้ผู้เรียนใช้แกรมมาให้เป็นประโยชน์ ในการสื่อสารโดยสอนแกรมมาเพื่อการสื่อสาร (teaching grammar communicatively) ซึ่งวิธีนี้ เน้นให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมต่อระหว่างกฎเกณฑ์ทางภาษากับความหมาย (meaning) ผู้เรียนเรียนรู้ถึงการเลือกรูปแบบ (pattern) ที่เหมาะสมในการใช้แสดงความรู้สึก ความคิด ความคิดเห็น วิธีสอนแบบนี้คำศัพท์และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ จะถูกรวมกันไว้เป็น

หมวดหมู่อย่างมีความหมายแล้วสอนโดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการใช้ภาษา

ปัจจุบันมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้นเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาที่สองในประเด็นที่ว่าควรสอนแกรมม่าหรือไม่ ถ้าสอนจะสอนอย่างไร มีนักภาษาศาสตร์หลายคนได้ลงความเห็นว่ แกรมมามีผลต่อการพัฒนาความสามารถในการรับรู้ภาษาที่สองของผู้เรียนน้อยมาก ยกตัวอย่างเช่น Krashen เห็นว่าการรับรู้ภาษาที่สองจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผู้เรียนเข้าใจตัวป้อน (input) เท่านั้น ซึ่งตัวป้อนไม่ใช่กฎเกณฑ์ทางภาษาอย่างเดียวและกฎเกณฑ์มีส่วนไม่มากในการทำให้เข้าใจ ตัวป้อน ไวท์ (White) เป็นอีกคนหนึ่งที่ไม่เห็นด้วยกับการสอนที่เน้นกฎเกณฑ์เพียงอย่างเดียว เขาอ้างว่า กฎเกณฑ์ทางภาษาจะต้องสอนบนพื้นฐานของวิธีการสอนที่ทำให้เกิดความเข้าใจในตัวป้อน (comprehensible input) ในปัจจุบันการเรียนการสอนภาษาที่สองเริ่มเห็นว่าผู้เรียนมีความจำเป็นต้องใช้ภาษาที่สองในการติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูล ครูต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งหมายถึง การส่งเสริมสมรรถนะของการรับรู้ภาษาของผู้เรียน (Fotos and Ellis. 1991 : 605)

2. การสอนแบบตรง (direct method)

การสอนแบบตรง เป็นวิธีแรกหลังจากเกิดการปฏิรูปทางการสอนภาษาต่างประเทศเนื่องจาก นักภาษาศาสตร์เห็นว่าวิธีสอนแบบไวยากรณ์และแปลมิได้ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ดังนั้นจุดมุ่งหมายของการสอนแบบตรงคือมุ่งให้ผู้เรียนใช้ภาษาเพื่อการติดต่อสื่อสาร บทเรียนส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยกิจกรรมที่เป็นบทสนทนา เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ผู้เรียนจะถูกกระตุ้นให้ใช้ภาษาต่างประเทศที่กำลังเรียนอยู่ตลอดเวลา โดยไม่มีการใช้ภาษาของผู้เรียนเลยเวลาสอนผู้สอนจะพยายามสร้างสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ให้เหมือนสภาพแวดล้อมที่ต้องใช้ภาษาต่างประเทศผู้สอนจะใช้ภาษาต่างประเทศตลอดเวลา ไม่มีการเน้นสอนไวยากรณ์จะไม่มีการบอกกฎไวยากรณ์อย่างชัดเจน แต่การเรียนรู้ไวยากรณ์จะเรียนรู้จากตัวอย่างและการใช้ภาษา แล้วสรุปกฎเกณฑ์ ถึงแม้จะมีการฝึกทักษะทั้ง 4 คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน แต่การฝึกทักษะพูดเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดทักษะอ่าน และเขียนจะมีพื้นฐานมาจากการพูดก่อน วิธีสอนแบบนี้เน้นการรู้วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของผู้พูดภาษานั้น ๆ ด้วย

วิธีสอนแบบตรงบางครั้งเรียกว่าวิธีสอนตามธรรมชาติ (natural method) ในศตวรรษที่ 19 เริ่มมีการปฏิรูปทฤษฎีการเรียนรู้ทางภาษาโดยให้ความสนใจกับการเรียนรู้ภาษาตามแนวธรรมชาติคือ มีความคิดที่จะพยายามสอนภาษาที่สองเหมือนกับการสอนภาษาที่หนึ่ง นักภาษาศาสตร์หลาย ๆ คนเชื่อว่าการสอนภาษาต่างประเทศไม่มีความจำเป็นต้องแปลเป็นภาษาที่หนึ่งถ้าผู้สอนรู้จักที่จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจโดยการสาธิตและแสดงท่าทาง จากเหตุผลที่ไม่ใช้ภาษาที่หนึ่ง ในชั้นเรียนจึงทำให้วิธีสอนแบบตรงมีปัญหาเรื่องครูสอน เพราะครูผู้สอนวิธีนี้จะเป็นครูที่เป็นเจ้าของภาษาเนื่องจากครูที่ไม่ใช่เจ้าของภาษามีข้อจำกัดในการใช้ภาษา เป้าหมายตลอดเวลาจึงหาครูที่มีความสามารถเช่นนี้ไม่ค่อยง่ายนัก และการหลีกเลี่ยงไม่ใช้ภาษาที่หนึ่งเลยบางทีก็เกิดผลเสียบางครั้งการใช้ภาษาที่หนึ่งอธิบายเพียงสั้น ๆ อาจทำให้ผู้เรียนเกิดความกระจำและช่วยให้เกิดการเรียนรู้ทางภาษาได้เร็วกว่าใช้

ภาษาที่สอง นอกจากนั้นการที่ผู้สอนใช้ภาษาเป้าหมายตลอดเวลาในชั้นเรียนทำให้ผู้เรียนเกิดความคับข้องใจ (frustration) ด้วยข้อจำกัดดังกล่าวจึงเป็นเหตุให้นักภาษาศาสตร์พัฒนาวิธีสอนใหม่ขึ้นมา คือ วิธีสอนแบบฟัง-พูด (audio-lingual method)

สรุปลักษณะสำคัญของการสอนแบบตรงดังนี้

- ใช้ภาษาเป้าหมายเท่านั้น
- ผู้เรียนจะถูกฝึกให้ใช้ภาษาเป้าหมายที่เป็นภาษาที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน

ชีวิตประจำวัน

- ผู้เรียนถูกกระตุ้นให้คิดเป็นภาษาเป้าหมาย
- ทักษะแรกที่เน้นคือทักษะพูดแล้วจึงพัฒนาทักษะอ่านและเขียน

3. การสอนแบบฟัง-พูด (audio-lingual method)

วิธีการสอนแบบฟัง-พูด เป็นวิธีที่เน้นทักษะพูดและฟัง ลักษณะสำคัญของวิธีสอนแบบนี้ คือ

- ทักษะพูดและทักษะฟัง เป็นทักษะที่ต้องพัฒนาก่อนทักษะอ่าน และเขียน
- ไม่สนับสนุนการใช้ภาษาที่หนึ่งในชั้นเรียน
- ทักษะทางภาษาเป็นรูปแบบที่ตายตัวดังนั้นควรฝึก pattern ของภาษาที่เป็นรูปแบบ

บทสนทนา (dialogue) เกี่ยวกับสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ใช้ภาษาได้โดยอัตโนมัติ เพราะวิธีสอนแบบนี้ถูกพัฒนาขึ้นในระหว่างช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 จากความจำเป็นที่ทหารจะต้องเรียนรู้ภาษาต่างประเทศได้อย่างรวดเร็ว เพื่อนำไปใช้ในเวลาที่ทำการรบในต่างประเทศ วิธีสอนแบบไวยากรณ์และแปลที่ใช้แต่เดิมนั้นไม่สามารถช่วยให้พูดภาษาต่างประเทศได้ ในช่วงเวลานั้น นักจิตวิทยาในกลุ่มพฤติกรรมนิยมกำลังได้รับความสนใจ แนวคิดนี้นำไปสู่การสอนแบบฟัง-พูด ซึ่งมีชื่อเรียกต่าง ๆ กันในช่วง ค.ศ. 1980-1960 เรียกว่าวิธีสอนแบบนี้ว่า วิธีสอนแบบภาษาศาสตร์ (linguistic method) หรือวิธีสอนแบบฟัง-พูด (aural-oral method) ต่อมาปี ค.ศ. 1964 Nelsen Brooks แห่งมหาวิทยาลัยเยล ได้เรียกรูปแบบนี้ว่า audio-lingual method) และเป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน (สมิตรา อังวัฒนกุล. 2539 : 54-55)

ลักษณะพื้นฐานของการสอนแบบฟัง-พูดมีดังนี้

1. คำศัพท์ และรูปประโยคจะถูกสอนเป็นลำดับก่อนหลัง เน้นความถูกต้องของกฎเกณฑ์ภาษาและการออกเสียงทักษะเหล่านี้ทำได้โดยการฝึกซ้ำ ๆ โดยครูผู้สอนเป็นผู้ควบคุมการฝึกทั้งหมดลักษณะการฝึกซ้ำ ๆ (drill)
2. เน้นการทำแบบฝึกหัด (drill) และบทสนทนา (dialogue) ในแต่ละ dialogue จะประกอบไปด้วยหลักการใช้แกรมมาและการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารวิธีเรียนคือท่องบทสนทนาจนขึ้นใจ เพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดในการใช้กฎเกณฑ์ของภาษา
3. วิธีการสอนแบบนี้ครูจะเป็นศูนย์กลางควบคุมกระบวนการเรียนการสอน แนะนำและตรวจแก้การใช้ภาษาของนักเรียน ครูจะใช้สื่อในด้านการฟังช่วย เช่น เทปบันทึกเสียง และห้องปฏิบัติการทางภาษา โดยเฉพาะห้องปฏิบัติการทางภาษาจะช่วยให้ผู้เรียน มีโอกาสในการฝึกภาษาด้วยตนเองได้

การสอนแบบฟัง-พูดได้รับอิทธิพลจากทฤษฎีพฤติกรรมนิยมของ Skinner ที่เชื่อว่าการเรียนรู้ทั้งหมดเป็นกระบวนการตอบสนองต่อสิ่งเร้า และถูกเสริมแรงจนกระทั่งกลายเป็นนิสัย การเรียนรู้ภาษาก็ไม่ได้แตกต่างจากการเรียนรู้ด้านอื่น ๆ คือถ้าจะให้เกิดขึ้นเป็นนิสัย หรือเกิดการเรียนรู้ต้องฝึกบ่อย ๆ โดยการปฏิบัติซ้ำ วิธีสอนแบบฟัง-พูด มีข้อจำกัดที่สำคัญ อยู่ 2 ข้อ คือ

1. นักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีนี้พบว่ามีปัญหาในเรื่องการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ที่เป็นจริงเพราะการสื่อสารนอกห้องเรียน มีความซับซ้อนมากกว่าโครงสร้างของบทสนทนาที่ครูให้นักเรียนท่องในชั้นเรียน เมื่อพบกับปัญหานักเรียนจึงไม่สามารถใช้ภาษา เพื่อต่อรองความหมาย (negotiate meaning) ได้จึงทำให้การสนทาล้มลงกลางคัน
2. ทฤษฎีภาษาศาสตร์ของอเมริกันเปลี่ยนไปในช่วงปี 1960 โดยนักภาษาศาสตร์ที่ชื่อ Noam Chomsky ปฏิเสธการเรียนภาษาโดยการวิเคราะห์โครงสร้างทางภาษา และทฤษฎีการเรียนรู้ทางภาษาของกลุ่มพฤติกรรมนิยม Chomsky ได้คิดทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาขึ้นมาจาก แนวคิดพื้นฐานที่ว่า การใช้ ภาษาไม่สามารถเกิดขึ้นได้โดยการเลียนแบบ หรือทำซ้ำ ๆ แต่เกิดขึ้นโดยผู้เรียนเกิดสมรรถนะทางภาษา แนวคิดของ Chomsky มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสาร (communicative approach)

4. การสอนแบบความรู้ความเข้าใจ (cognitive code learning)

ในระยะหลังสงครามโลกเป็นต้นมา วิธีสอนแบบฟัง-พูด (audio-lingual method) ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายผู้สอนภาษาต่างประเทศต่างได้รับการชักชวนให้ใช้วิธีสอนแบบฟัง-พูด แต่เมื่อนำไปสู่การปฏิบัติในห้องเรียนปรากฏว่าผลที่ได้ไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง นอกจากนี้ จากการวิจัยยังพบว่า ผลที่ได้ไม่ดีไปกว่าวิธีเดิม

ดังนั้นการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศจึงหันมาสนใจวิธีการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบความรู้ความเข้าใจ ซึ่งได้แนวคิดมาจากนักจิตวิทยาภาษาศาสตร์ เช่น John B. Carroll, Kenneth Chastain และ Noam Chomsky นักภาษาศาสตร์กลุ่มนี้ไม่เห็นด้วยกับนักจิตวิทยาพฤติกรรมนิยมซึ่งเชื่อว่า ภาษาเป็นเรื่องของการสร้างสมมติฐานจากการวางเงื่อนไขและการตอบสนองต่อสิ่งเร้า แต่กลุ่มนักจิตวิทยาภาษาศาสตร์เชื่อว่าการเรียนรู้ภาษาของคนมีความซับซ้อนมากกว่า เพราะเป็นกระบวนการสร้างสรรค์ภายในสมองมนุษย์ หรือเกิดจากรู้ความเข้าใจและการใช้ความคิดเป็นพื้นฐาน Carroll กล่าวถึงวิธีนี้ว่าเป็นการสอนแบบไวยากรณ์ และแปลโฉมหน้าใหม่ เพราะการเรียนภาษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ศัพท์ โครงสร้างและการวิเคราะห์ภาษาอย่างมีแบบแผน

จุดมุ่งหมายการสอนตามวิธีการสอนแบบนี้ อยู่ที่การพัฒนาความสามารถที่จะเข้าใจภาษา เป็นสำคัญ การเรียนภาษาต่างประเทศจึงควรให้ผู้เรียนได้รู้แบบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของภาษาที่เรียนนั้น ก่อนที่จะนำไปประยุกต์ใช้การเลียนแบบและจดจำไม่ได้ช่วยให้เกิดความเข้าใจ ดังนั้นสิ่งที่นำมาให้ผู้เรียนเรียนจะต้องเป็นสิ่งที่มีความหมาย มีการจัดลำดับความยากง่าย เพื่อช่วยให้การพัฒนาทักษะทางภาษาของผู้เรียนเป็นไปตามขั้นตอน เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้และเข้าใจระบบภาษาให้มากที่สุด การฝึกนั้นยังคงมีอยู่แต่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกในสิ่งที่ได้เรียนรู้และเข้าใจดีแล้ว การใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการฝึกก็เพื่อเน้นให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของภาษาและการใช้ภาษาจริงในชีวิตประจำวัน โดยพยายามให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้ภาษาในสถานการณ์ที่เป็นจริงมากที่สุด ทั้งนี้

ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงอยู่เสมอว่า ภาษาคือการสื่อความหมาย ฉะนั้นในการสอนจะต้องสอนให้เข้าใจถึงความหมาย ภาษาพูดหรือภาษาเขียน ถ้าอย่างใดอย่างหนึ่งช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างสะดวกง่ายดาย และได้ผลดีก็ควรใช้สิ่งนั้นการสอนจึงไม่จำเป็นต้องเรียงลำดับ ฟัง พูด อ่าน และเขียน ทั้งนี้ควรเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจภาษา (competence) ก่อนที่จะแสดงออกทางการกระทำ (performance) และควรหลีกเลี่ยงการเรียนแบบท่องจำผู้สอนอาจใช้ภาษาของผู้เรียนอุปกรณ์และการสาธิตช่วยในการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ถ้าผู้เรียนทำผิดถือว่า เป็นเรื่องธรรมดา และเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ซึ่งไม่จำเป็นต้องแก้ไขทันที โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าสิ่งนั้นสามารถใช้สื่อความหมายได้ ประโยคที่ยังไม่ถูกต้องตามกฎไวยากรณ์ก็เป็นที่ยอมรับว่าเกิดขึ้นได้ตามขั้นตอนของการใช้ภาษาเช่นเดียวกับการเรียนรู้ของเจ้าของภาษา อย่างไรก็ตามควรชี้ให้เห็นความแตกต่างของประโยคที่ถูกต้องและที่ยังไม่ถูกต้องด้วย

สรุปแล้วการสอนแบบนี้คล้ายกับการสอนแบบไวยากรณ์และแปลในส่วนที่เน้นความเข้าใจโครงสร้างภาษา แต่แตกต่างที่จุดมุ่งหมายในการสอนวิธีสอนแบบไวยากรณ์และแปลมุ่งสอนไวยากรณ์ เพื่อนำไปใช้แปลข้อความต่าง ๆ ความสำคัญจึงอยู่ที่ความสามารถในการเทียบเคียงภาษาทั้งสอง แต่การสอนตามทฤษฎีความรู้ความเข้าใจมุ่งเน้นกระบวนการทำความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาที่เรียน และเน้นการพัฒนา ทักษะทั้ง 4 แต่ไม่ใช้การฝึกซ้ำ ๆ ตามวิธีสอนแบบฟัง-พูด

วิธีสอนแบบความรู้ความเข้าใจเป็นการมองการเรียนรู้ภาษาเป็นกระบวนการแก้ปัญหา ผู้เรียนจะได้รับการแนะนำช่วยเหลือ โดยเริ่มจากความเข้าใจพื้นฐานทางด้านกฎเกณฑ์ทางภาษาของผู้เรียนครูจัดบรรยากาศของชั้นเรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเชื่อมโยงภาษาของตนเองกับภาษาใหม่ เช่นคำที่คล้าย ๆ กัน "able" "table" ในภาษาฝรั่งเศสและภาษาอังกฤษ วิธีสอนแบบนี้มีอิทธิพลต่อการเรียนแบบร่วมมือ (cooperative learning) และ constructivism

แนวคิดและวิธีสอนภาษาที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในประเทศไทยในปัจจุบันและอนาคต การสอนภาษาอังกฤษตามแนวสื่อสาร Communicative Language Teaching (CLT)

5. การสอนตามแนวธรรมชาติ (Natural Approach- NA)

NA เป็น แนวการสอนที่พยายามเลียนแบบการรับรู้(acquire) ภาษาที่หนึ่งของเด็กเล็กๆซึ่งเป็นการรับรู้ภาษาที่เกิดตามธรรมชาติโดยที่ไม่มีใครสอน คำว่า natural approach และ natural method (direct method) และต่างกันตรงที่ direct method เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางน้อยกว่า (Baker & Jones, 1998) Direct Method เน้นการพูดของครู (teacher talk time-TTT) มากกว่า ที่จะเปิดโอกาสให้นักเรียนพูด (student talk time- STTT) และเน้นการแก้ข้อผิดพลาดของผู้เรียน นอกจากนี้แนวการสอนตามธรรมชาติยังต่างจากวิธีสอนแบบ grammar translation และวิธีสอนแบบ audio-lingual method ตรงที่การสอนตามแนวธรรมชาติเน้นการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย (meaning) และเน้นหน้าที่ (function) ของภาษา ซึ่งเป็นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เหมือนกับวิธีสอนแบบสื่อสาร (communicative language teaching- CLT) (ค้นเมื่อ วันที่ 12 พฤศจิกายน 2544 จาก the World Wide Web ;

http://www.mapages.com/thena/The_Natural_Approach) การเลือกเนื้อหาและเรื่องที่สอน

ต้องสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ทักษะฟังควรฝึกก่อนทักษะพูด ก่อนที่ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะเขียนต้องคำนึงถึงความพร้อมของผู้เรียน เพราะทักษะนี้ต้องใช้เวลานานในการสร้างความพร้อม ผู้สอนไม่ควรเร่งเพราะจะทำให้ผู้เรียนวิตกกังวลซึ่งมีผลต่อทัศนคติและแรงจูงใจ การช่วยลดความวิตกกังวล (low anxiety) เป็นสิ่งสำคัญในการเรียนภาษาที่สอง

การสอนตามแนวธรรมชาติผู้สอนต้องใช้ภาษาของเจ้าของภาษาตลอดเวลา ซึ่งเป็นปัญหากับผู้สอนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา ในการแก้ปัญหาดังกล่าวผู้สอนอาจใช้เทคนิคต่างๆเพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจ ตัวป้อน (input) เช่นการใช้เทคนิคใบคำ (mime) การใช้ภาษาท่าทาง (body language) เป็นต้น หรือผู้สอนอาจใช้เทป หรือ วิดีโอช่วยก็ได้

Stephen Krashen นักภาษาศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัย Southern California เป็นผู้คิดค้นวิธีสอน งานที่สำคัญที่เป็นที่แพร่หลายคือทฤษฎีการรับรู้และการพัฒนาการเรียนภาษาที่สอง (theory of second language acquisition) ทฤษฎีนี้มีอิทธิพลต่องานวิจัยและการเรียนภาษาที่สองอย่างกว้างขวางตั้งแต่ปี 1980 เป็นต้นมา

นอกจากนั้น Krashen ยังได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนที่ไม่พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่หนึ่ง และผู้เรียนที่ใช้สองภาษา (bilingual) ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา หนังสือของเขาได้รับการตีพิมพ์มากกว่า 100 เล่มและบทความมากกว่า 300 บทความที่ได้รับการยอมรับทั้งในสหรัฐอเมริกาและแคนาดา

Krashen เชื่อว่าจุดมุ่งหมายของการสอนภาษาที่สองต้องจัดกระบวนการเรียนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจตัวป้อน (input) ได้ง่ายและเร็วขึ้นครูที่ดีต้องเข้าใจกระบวนการรับรู้ (acquire) ภาษาที่หนึ่งของเด็กเล็กๆเพื่อเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจการเรียนรู้อาษาที่สองของผู้เรียน ผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใกล้เคียงกับการเรียนภาษาที่หนึ่งมากที่สุด ซึ่งสามารถทำได้โดยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ภาษาในสถานการณ์จริงนอกเหนือจากการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน ตามสมมติฐาน Affective Filter Hypothesis ของ Krashen ถือว่า ความวิตกกังวล (anxiety) เป็นตัวแปรที่มีผลต่อความสำเร็จในการเรียนภาษาที่สอง ถ้าผู้เรียนเกิดแรงจูงใจสูงมีแนวโน้มที่จะแสวงหาโอกาสในการปฏิสัมพันธ์ กับเจ้าของภาษาผู้เรียนที่มีทัศนคติด้านบวกต่อการเรียนภาษาเป้าหมายจะเรียนได้ดีกว่าผู้เรียนที่มีทัศนคติด้านลบ ดังนั้นในการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนครูต้องจัดบรรยากาศที่เป็นมิตรเพื่อเสริมให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีและมีความเชื่อมั่นในตนเอง Krashen ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนภาษาที่สอง ถ้าผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีและมีความเชื่อมั่นในตัวเองจะทำให้เกิดความกล้า (risk taking) ที่จะสนทนากับเจ้าของภาษาทำให้เพิ่มขีดความสามารถในการสนทนา (conversational competence) และยังรวมไปถึงความสามารถในการใช้เทคนิค (strategy) ที่หลากหลายเพื่อช่วยให้สื่อความหมายได้ดีขึ้นทำให้การสนทนาไม่หยุดลงกลางคัน เช่นการใช้ท่าทาง การถามย้อนกลับเพื่อให้เจ้าของภาษาช่วยตรวจสอบ

ส่วน Terrell เป็นครูสอนภาษาสเปนในแคลิฟอร์เนีย มีประสบการณ์ด้านการสอนแบบธรรมชาติ Terrell ได้ร่วมมือกับ Krashen คิดวิธีการสอนขึ้นมาโดยใช้ชื่อว่า "The Natural Approach-NA" และได้รับการตีพิมพ์ ในปี 1983 เนื้อหาของหนังสือเล่มนี้ Krashen และ Terrell ได้อธิบายวิธีการที่จะช่วยให้ ผู้เรียนภาษาที่สองมีความสามารถในการใช้ภาษาได้โดยตรงโดยไม่ผ่าน

กระบวนการสอน กล่าวคือผู้เรียนภาษาที่สองไม่จำเป็นต้องเรียนรู้กฎเกณฑ์ภาษาโดยตรงเหมือนวิธีสอนแบบ grammar translation

6. การสอนแบบชักชวน (Suggestopedia)

การสอนแบบชักชวนพัฒนาขึ้นมา โดยนักจิตวิทยาการศึกษาชาวบัลแกเรีย ชื่อ Georgi Lozanov วิธีสอนนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของแนวคิดที่ว่าสมองซีกขวาของมนุษย์พัฒนาได้ดีจากการใช้เทคนิค "ชักชวน" (suggestion) ดังนั้น suggestopedia จึงเป็นวิธีที่ครูต้องมีทักษะ ในการร้องเพลง แสดงท่าทาง และรู้เทคนิคการบำบัดทางจิตวิทยา (psychotherapeutic techniques) วิธีการสอนจะใช้เทคนิคการออกกำลังกาย เพื่อขจัดความวิตกกังวลที่เป็นเหตุให้สะกิดกั้นการเรียนรู้ของผู้เรียน กิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวประกอบด้วย การใช้ดนตรี รูปภาพ (visual image) บทสนทนาต่าง ๆ ที่ให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมเหล่านี้ภายใต้บรรยากาศที่สบายไม่เป็นทางการไม่มีการแก้ไข ข้อผิดพลาดของผู้เรียน

Lozanov ยอมรับแนวคิดโยคะและจิตวิทยาของโซเวียต เขาดัดแปลงวิธีการกำหนดจังหวะการหายใจแบบ raja-yoga และจากกลุ่มนักจิตวิทยาโซเวียต Lozanov นำแนวคิด เรื่องการจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หลักสำคัญของวิธีสอนแบบนี้คือ การใช้จังหวะและดนตรี เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการจำและเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ผู้เรียนอาจนั่งหลับตากำหนดลมหายใจ หรือสร้างจินตนาการผ่อนคลายความตึงเครียดและความวิตกกังวล ในขณะที่ครูเปิดเพลงเบา ๆ Lozanov เชื่อว่าดนตรีสามารถทำให้ผู้เรียนผ่อนคลายได้

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ suggestopedia เน้น คือกิจกรรมการฟัง ผู้สอนจะใช้ภาษาสนทนา ที่มีคำแปลเป็นภาษาของผู้เรียนรวมทั้งไวยากรณ์และคำศัพท์จากบทสนทนาไว้ด้านหนึ่งด้วย ผู้สอนจะอ่านบทสนทนาให้ผู้เรียนฟัง 3 ครั้ง ในครั้งแรก ผู้เรียนฟังบทสนทนาที่ครูอ่านให้ฟังโดยอ่านคำแปลไปด้วย ในการอ่านครั้งที่สองผู้เรียนอาจดูบทเรียนไปด้วย และจดรายละเอียดเพิ่มเติมได้ ในการอ่านครั้งที่สามนั้น ผู้อ่านจะเปิดเพลงคลาสสิกไปพร้อม ๆ กัน ผู้เรียนได้รับอนุญาตให้วางหนังสือและเอนหลังพิงพนักเก้าอี้ตามสบาย จะหลับตาฟัง หรือจะหยิบบทเรียนขึ้นมาอ่านตามก็ได้ ในขั้นต่อไปอาจให้ผู้เรียนเล่นเกมทางภาษา การเล่นเกมสลับ การร้องเพลง การถามตอบเพื่อให้ภาษาในการสื่อสารการจัดกิจกรรมจะทำงานเป็นกลุ่ม ผู้เรียนจะไม่ถูกบังคับให้ทำงานเป็นรายบุคคล กิจกรรมทุกกิจกรรมต้องเสริมให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจ และรู้สึกว่าจะไม่ถูกบังคับให้ทำ ในระยะเริ่มแรกผู้สอนจะไม่แก้ไขข้อผิดพลาดทันที แต่จะนำสิ่งที่ถูกต้องมาสอนในวันต่อไป

7. การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง (total physical response method)

การสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางนี้คิดขึ้นมาโดย James Asher ศาสตราจารย์ด้านจิตวิทยา ชาวอเมริกันวิธีสอนแบบนี้มีแนวคิดที่ว่า การสื่อความหมายของภาษาต่างประเทศ อาจทำได้โดยการปฏิบัติ หรือใช้กริยาอาการประกอบ ผู้เรียนจะจำได้ดี ถ้าได้ปฏิบัติหรือแสดงการโต้ตอบด้วยการเรียนภาษาควรเรียนกลุ่มคำที่มีความหมาย ไม่ใช่การเรียนคำโดด ๆ เน้นภาษาพูดมากกว่าภาษาเขียนผู้เรียนควรได้รับการฝึกฟังให้เข้าใจก่อนที่จะฝึกพูด ผู้เรียนจะเริ่มพูด เมื่อพร้อมที่จะพูด ผู้เรียนจะเรียนรู้ภาษาจากการสังเกตและการกระทำของผู้อื่นและจากการฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง การที่ผู้เรียนรู้สึกว่าการเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนนั้นเป็นสิ่งสำคัญ ช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปได้ดี

ยิ่งขึ้น การแก้ไขเมื่อผู้เรียนทำผิดจึงควรทำอย่างนุ่มนวล ไม่โง่งแง้งโดยผู้สอนอาจพูดซ้ำ หรือปฏิบัติให้ผู้เรียนดูเป็นตัวอย่างการแก้ไขในรายละเอียดอาจต้องชะลอไว้จนกว่าผู้เรียนจะอยู่ในระดับสูงขึ้น

จุดมุ่งหมายของวิธีสอนแบบนี้มุ่งให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานในการเรียน

ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร และกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ต่อไปหลังจากเรียนในระดับเริ่มต้นแล้ว ในระยะแรกของการเรียนการสอนผู้เรียนไม่ต้องพูดแต่ฟังและทำตามผู้สอน ผู้สอนเป็นผู้กำกับพฤติกรรมของผู้เรียนทั้งหมด ผู้เรียนเป็นผู้เลียนแบบการกระทำของผู้สอนโดยผู้สอนออกคำสั่งให้ผู้เรียน 2-3 คน ปฏิบัติตามผู้สอนปฏิบัติตามคำสั่งนั้นด้วย จากนั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติตามคำสั่งต่าง ๆ ของผู้สอน หลังจากทีเรียนโดยปฏิบัติตามคำสั่งแล้วระยะหนึ่งเมื่อผู้เรียนพร้อมที่จะพูดก็จะเป็นผู้ออกคำสั่งเอง แล้วจะเรียนอ่านและเขียนต่อไป ผู้สอนได้สื่อสารกับผู้เรียนทั้งชั้น และเป็นรายบุคคล ส่วนผู้เรียนได้เรียนรู้จากการสังเกตดูเพื่อนนักเรียนด้วยกัน ช่วยให้เข้าใจและจำได้ดี นอกจากนี้การให้ผู้เรียนพูด เมื่อพร้อมที่จะพูดช่วยลดความวิตกกังวลของผู้เรียน ทำให้การเรียนภาษาเป็นเรื่องน่าสนใจ และง่ายขึ้น ภาษาที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนเป็นภาษาพูด โดยเน้นโครงสร้างไวยากรณ์ และคำศัพท์มากกว่าด้านอื่น ๆ โดยอิงอยู่กับประโยคคำสั่ง

ทั้งนี้เพราะภาษาพูดที่ใช้กับเด็กวัยเรียนรู้ภาษานั้น ส่วนใหญ่เป็นประโยคคำสั่งความเข้าใจคำพูดที่ได้รับฟัง ควรมาก่อนการแสดงออก ภาษาพูดจึงได้รับการเน้นมากกว่าภาษาเขียน ผู้สอนอาจใช้ภาษาของผู้เรียนอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจการเรียนแบบนี้ก่อน หลังจากนั้นแทบจะไม่ได้ใช้ภาษาของผู้เรียนเลย เพราะผู้เรียนจะเข้าใจความหมายได้ชัดเจนจากการแสดงท่าทางอยู่แล้ว ผู้สอนสามารถที่จะทราบได้ทันทีว่าผู้เรียนเข้าใจหรือไม่จากการสังเกตการปฏิบัติตามคำสั่งของผู้เรียน ผู้สอนจะแก้ไขอย่างนุ่มนวล

สรุปแล้ววิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางตั้งอยู่บนความสอดคล้องประสานระหว่างคำพูดและท่าทาง Asher คิดการสอนแบบนี้ เพื่อช่วยผู้ใหญ่ที่เรียนภาษาที่สอง และเด็กที่เริ่มเรียนรู้ภาษามีหลักการดังนี้

- คำพูดที่ใช้กับเด็กส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยคำสั่ง ซึ่งเด็กจะตอบสนองด้วยท่าทาง แนวคิดนี้ Asher นำไปใช้กับการสอนภาษาที่สองให้กับผู้ใหญ่ในชั้นเรียนโดยกิจกรรมในชั้นเรียนจะเน้นนักเรียนตอบสนองคำสั่งของครูด้วยการกระทำตามคำสั่ง
- ปกติ การพูดจะเป็นการบ่งบอกถึงความสามารถในการรับรู้ภาษา แต่สำหรับผู้เริ่มเรียน ที่ไม่สามารถพูดได้แต่เชื่อว่าเข้าใจสิ่งที่เขาฟังเพียงแต่ตอบสนองโดยการพูดไม่ได้วิธีนี้จะเหมาะกับเด็กเริ่มเรียน หลังจากเรียนไปได้ 120 ชั่วโมงแล้วจึงจะให้ผู้เรียนพูดหรืออาจให้เขาพูดเมื่อเขาพร้อมที่จะพูด
- ความวิตกกังวลเป็นสิ่งที่ขัดต่อการเรียนของผู้เรียน ผู้เรียนจะเรียนได้ดีในบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ไม่กดดันบรรยากาศการเรียนที่ผสมการ "เล่น" จึงช่วยให้ผู้เรียน ลดความวิตกกังวล และประสบความสำเร็จเพิ่มขึ้น

8. วิธีสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ (community language learning - CLL)

การสอนแบบนี้คิดขึ้นในปี 1970 โดย Charles A. Curran ศาสตราจารย์สาขาจิตวิทยาแนะแนวแห่งมหาวิทยาลัย Loyola, Chicago Curran ประยุกต์แนวคิดนี้มาจากเทคนิคการแนะแนว

ครูจะเป็นผู้ให้คำปรึกษา และพยายามที่จะคอยสนองความต้องการในการใช้ภาษาของผู้เรียน เหมือนกับผู้เรียนเป็นผู้มารับคำปรึกษา บรรยากาศในห้องเรียนจัดเหมือนกับชุมชน (community) เน้นให้ทุกคนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน กระบวนการเรียนภาษาจะเปรียบเหมือนกับการเจริญเติบโตของมนุษย์เริ่มจากทารกที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ จนกระทั่งถึงขั้นที่เป็นอิสระหรือเป็นผู้ใหญ่การช่วยเหลือแต่ละขั้นของครูจะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้เรียน การสอนแบบนี้ส่วนมากจะไม่มีแผนการเรียนที่ชัดเจนขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้เรียน โดยปกติแล้วการเรียนการสอนครูจะให้ ผู้เรียนพูดแสดงความรู้สึกเป็นภาษาของผู้เรียน แล้วครูจะแปลหรือตีความที่นักเรียนพูดให้ทั้งชั้นฟัง บรรยากาศชั้นเรียนจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนภาษา และเกี่ยวกับบทเรียนที่เรียน กิจกรรมการเรียนการสอนวิธีนี้มีดังนี้

1. การแปล (translation) ผู้เรียนนั่งเป็นวงกลม ผู้เรียนพูดข้อความที่ต้องการจะแสดงความคิดหรือความรู้สึก ผู้สอนแปล ข้อความนั้นผู้เรียนพูดตามผู้สอน
2. การทำงานกลุ่ม (group work) บางครั้งผู้สอนจะให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการกำหนดหัวข้อแล้วร่วมกันอภิปรายช่วยกันเตรียมบทสนทนา เตรียมเรื่องที่จะพูดหน้าชั้น เป็นต้น
3. การบันทึกเสียง (recording) นักเรียนจะบันทึกเสียงของคนในขณะพูด ภาษาเป้าหมาย
4. ถอดความ (transcription) นักเรียนถอดคำพูดหรือบทสนทนาที่บันทึกไว้ สำหรับฝึกและวิเคราะห์โครงสร้างภาษา
5. วิเคราะห์ (analysis) นักเรียนศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างภาษาความหมายของคำ วลี ประโยค ที่ถอดจากเทป
6. สะท้อนกลับ/ตั้งข้อสังเกต (reflection/observation) ผู้เรียนรายงานความรู้สึก และประสบการณ์และอื่น ๆ
7. การฟัง (listening) นักเรียนฟังครูอ่านบทสนทนา
8. สนทนาอย่างอิสระ (free conversation) นักเรียนสนทนากับครูกับเพื่อน อาจเป็นการแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และอื่น ๆ

9. การสอนตามแนวสื่อสาร (Communicative language teaching)

การสอนตามแนวสื่อสารได้ถูกพัฒนาขึ้นครั้งแรก ในแถบอเมริกาเหนือและยุโรป ในช่วงปี 1970 การสอนตามแนวสื่อสารเกิดขึ้นในยุโรป เพราะในช่วงเวลาดังกล่าวมีผู้อพยพเข้าไปอาศัยในยุโรปเป็นจำนวนมาก สมพันธ์ยุโรป (Council of Europe) จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรการสอนภาษาที่สองแบบเน้นหน้าที่และสื่อความหมาย (functional national syllabus design) เพื่อช่วยให้ผู้อพยพสามารถใช้ภาษาที่สองในการสื่อสาร ในส่วนของอเมริกาเหนือ ไทมส์ (Hymes) ได้ใช้คำว่า ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (communicative competence) หมายถึงความสามารถในการปฏิสัมพันธ์ หรือพบปะสังสรรค์ทางด้านสังคม (social interaction) ซึ่งความสามารถทางด้านภาษาที่สำคัญที่สุดคือ ความสามารถที่จะพูด หรือเข้าใจคำพูด ที่อาจไม่ถูกหลักไวยากรณ์ แต่มีความหมายเหมาะสมกับสถานการณ์ที่คำพูดนั้นถูกนำมาใช้

การสอนภาษาแบบสื่อสาร (Communicative Language Teaching CLT) คือแนวคิดซึ่งเชื่อมระหว่างความรู้ทางภาษา (linguistic knowledge) ทักษะทางภาษา (language skill) และความสามารถในการสื่อสาร (communicative ability) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้โครงสร้างภาษาเพื่อสื่อสาร ได้แยกองค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสารไว้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ความสามารถทางด้านไวยากรณ์หรือโครงสร้าง (grammatical competence) หมายถึงความรู้ทางด้านภาษา ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ โครงสร้างของคำ ประโยค ตลอดจนการสะกดและการออกเสียง

2. ความสามารถด้านสังคม (sociolinguistic competence) หมายถึงการใช้คำและโครงสร้างประโยคได้เหมาะสมตามบริบทของสังคม เช่น การขอโทษ การขอบคุณ การถามทิศทางและข้อมูลต่าง ๆ และการใช้ประโยคคำสั่ง เป็นต้น

3. ความสามารถในการใช้โครงสร้างภาษาเพื่อสื่อความหมายด้านการพูด และเขียน (discourse competence) หมายถึง ความสามารถในการเชื่อมระหว่างโครงสร้างภาษา (grammatical form) กับความหมาย (meaning) ในการพูดและเขียนตามรูปแบบ และสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

4. ความสามารถในการใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย (strategic competence) หมายถึงการใช้เทคนิคเพื่อให้การติดต่อสื่อสารประสบความสำเร็จโดยเฉพาะการสื่อสารด้านการพูด ถ้าผู้พูดมีกลวิธีในการที่จะไม่ทำให้การสนทนานั้นหยุดลงกลางคัน เช่นการใช้ภาษาท่าทาง (body language) การขยายความโดยใช้คำศัพท์อื่นแทนคำที่ผู้พูดนึกไม่ออก เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า CLT ไม่ได้ละเลยโครงสร้างทางไวยากรณ์ แต่ในการสอนโครงสร้างทางไวยากรณ์ต้องเน้นการนำหลักไวยากรณ์เหล่านั้นไปใช้ เพื่อการสื่อความหมายหรือการสื่อสาร Canale & Swain อธิบายไว้อย่างชัดเจนถึงความสำคัญของกฎเกณฑ์และโครงสร้างทางภาษา ถ้าปราศจากกฎเกณฑ์ และโครงสร้างแล้วความสามารถทางการสื่อสารของผู้เรียนจะถูกจำกัด ดังนั้นความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (fluency) และความถูกต้องในการใช้ภาษา (accuracy) จึงมีความสำคัญเท่ากัน

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะ

1. ความหมายของแบบฝึกทักษะ

กิตติคุณ รัตนเดชกำจาย (2545 : 36-38) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกทักษะว่า หมายถึง แบบฝึกที่สร้างขึ้นด้วยลักษณะหลายรูปแบบที่หลากหลาย โดยมีจุดประสงค์เพื่อมุ่งเสริมทักษะต่างๆ ให้ดีขึ้นหลังจากเรียนบทเรียนจบแล้ว

ปฐมพร บุญลี (2545 : 43) กล่าวว่า แบบฝึกทักษะหมายถึงสิ่งที่ผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนกระทำเพื่อฝึกฝนเนื้อหาต่างๆ ที่เรียนไปแล้วให้เกิดความชำนาญขึ้น และผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ทิตินา แคมมณี และคนอื่นๆ (2545 : 79) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกไว้ว่า เป็นเอกสารที่ประกอบด้วยคำสั่ง คำถามที่ครูกำหนดให้นักเรียนทำหนังสือเป็นการเรียนรู้ สร้างความรู้ด้วย

ตัวของตนเอง ไปตามกฎการฝึกหัด (Law of Exercise) ของธอร์นไดค์ (Thorndike) คือ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ทักษะต้องให้มีการฝึกหัดอย่างสม่ำเสมอ

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 483) ให้ความหมายของแบบฝึกหัดว่าหมายถึง แบบฝึกหัดหรือชุดการสอนที่เป็นแบบฝึกที่ใช้เป็นตัวอย่าง ปัญหาหรือคำสั่งที่ตั้งขึ้นเพื่อให้นักเรียนฝึกตอบ

ประโรม กุ่ยสาคร (2547 : 54) กล่าวว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง สื่อการเรียนการสอนหรือสิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ฝึกทักษะการคิด การวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการปฏิบัติของนักเรียน มีลักษณะเป็นแบบฝึกหัดที่มีกิจกรรมให้นักเรียนทำ เช่น แบบตัวอย่าง การตั้งโจทย์ปัญหาให้นักเรียนตอบ หรือการยกข้อความเพื่อฝึกทักษะหลังจากที่ได้เรียนเนื้อหาไปแล้ว

ถวัลย์ มาศจรัส (2548 : 18) กล่าวว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม มีความหลากหลาย และปริมาณเพียงพอที่สามารถตรวจสอบและพัฒนาทักษะกระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ สามารถนำผู้เรียนสู่การสรุปความคิดรวบยอดและหลักการสำคัญของสาระการเรียนรู้ รวมทั้งทำให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความเข้าใจในบทเรียนด้วยตนเองได้

เกศินี มีคุณ (2547 : 27) กล่าวว่า แบบฝึกเป็นสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาการเรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง ได้ฝึกทักษะเพิ่มเติมและทบทวนเนื้อหาหลังจากที่ได้เรียนบทเรียนอาจทำเป็นหน่วยการเรียนรู้รวมเล่มทุกเนื้อหา โดยมีครูเป็นผู้แนะนำ

สรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง งานหรือกิจกรรมที่ครูจัดให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการปฏิบัติบ่อยๆ จนเกิดความชำนาญ มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียน และสามารถนำความรู้นั้นไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. ความสำคัญของแบบฝึกทักษะ

เกศินี มีคุณ (2547 : 29) กล่าวว่า แบบฝึกมีความสำคัญในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ มีพัฒนาการ และมีความชำนาญในเนื้อหานั้นๆ ช่วยให้ครูประสบความสำเร็จในการสอน

คารน ล้อมในเมือง และคณะ (2544 : 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกทักษะ ว่ามีความสำคัญต่อผู้เรียนไม่น้อย ในการที่จะช่วยเสริมสร้างทักษะให้กับผู้เรียน ได้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจเร็วขึ้น ชัดเจนขึ้น กว้างขวางขึ้น ทำให้การสอนของครูและการเรียนของนักเรียนประสบผลสำเร็จ

อัมพร ม้าคะนอง (2546 : 84) ได้กล่าวถึงแบบฝึกทักษะที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์พอสรุปได้ว่า เอกสารแบบฝึกทักษะเป็นเอกสารที่มุ่งให้ผู้เรียนฝึกทักษะการคิดคำนวณและแก้ปัญหา เป็นการฝึกการนำความรู้โนติ (Concept) ที่มีอยู่ไปใช้ให้เกิดทักษะและประสบการณ์ทางคณิตศาสตร์ เอกสารแบบฝึกทักษะควรประกอบไปด้วยโจทย์ที่หลากหลาย เพื่อผู้เรียนจะได้มีโอกาสฝึกในสิ่งที่แตกต่างกันออกไป

จากความเห็นของนักวิชาการ จึงสรุปได้ว่าแบบฝึกทักษะมีความสำคัญยิ่งต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการที่จะช่วยเสริมสร้างทักษะให้กับนักเรียนได้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาได้เร็วขึ้น ชัดเจนขึ้น กว้างขวางขึ้น ทำให้การสอนของครูและการเรียนของนักเรียนประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ส่วนประกอบของแบบฝึกทักษะ

คำรน ล้อมในเมือง และคณะ (2544 : 35) ได้กล่าวถึงส่วนประกอบของแบบฝึกทักษะ ดังนี้

1. คู่มือการใช้แบบฝึกทักษะ เป็นเอกสารสำคัญในการใช้แบบฝึกว่าใช้เพื่ออะไร และมีวิธีการใช้อย่างไร เช่น ใช้เป็นแบบฝึกท้ายบท ใช้เป็นการบ้านหรือใช้สอนซ่อมเสริม ควรประกอบไปด้วย

1.1 ส่วนประกอบของแบบฝึกทักษะ ระบุในแบบฝึกทั้งหมดที่ชุด อะไรบ้าง และมีส่วนประกอบอื่นๆ หรือไม่

1.2 สิ่งที่ครูหรือนักเรียนต้องเตรียม (ถ้ามี) จะเป็นการบอกให้นักเรียนและครู เตรียมตัวให้พร้อมล่วงหน้าก่อนเรียน

1.3 จุดประสงค์ในการใช้แบบฝึกทักษะ

1.4 ขั้นตอนในการใช้บอกเป็นข้อๆ ตามลำดับการใช้ อาจเขียนในรูปแผนการ สอนจะชัดเจนยิ่งขึ้น

1.5 เฉลยแบบฝึกทักษะในแต่ละชุด

2. แบบฝึกทักษะ เป็นสื่อที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนฝึกทักษะ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ถาวร ควรมีส่วนประกอบดังนี้

2.1 ชื่อชุดฝึกในแต่ละชุดย่อย

2.2 จุดประสงค์

2.3 คำสั่ง

2.4 ตัวอย่าง

2.5 ชุดฝึกทักษะ

2.6 ภาพประกอบ

2.7 ข้อทดสอบก่อนและหลังเรียน

2.8 แบบประเมินบันทึกผลการใช้

4. ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ

วิไล พิพัฒน์มงคลพร (2544 : 35-36) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะไว้ดังนี้

1. ช่วยเสริมให้ทักษะทางภาษาคงทน

2. เป็นเครื่องมือวัดความก้าวหน้าและประเมินตนเองของนักเรียนได้ หลังจากการเรียนบทเรียนจบในแต่ละครั้ง ครูสามารถมองเห็นจุดเด่น จุดบกพร่องของนักเรียนได้อย่างชัดเจน

3. ประโยชน์ในแง่ความแตกต่างระหว่างบุคคล การให้แบบฝึกทักษะที่เหมาะสมกับความสามารถ จะทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จมากขึ้น

4. ทำให้เกิดความเข้าใจในบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น

5. แบบฝึกทักษะมีคำถามพลิกแพลงหลายรูปแบบที่นักเรียนจะต้องใช้ความคิดในการตอบ หากนักเรียนได้ทำแบบฝึกทักษะบ่อยๆ จะช่วยฝึกฝนไหวพริบสติปัญญาให้เกิดความคล่องแคล่วชำนาญยิ่งขึ้น

6. ช่วยให้นักเรียนเกิดการรอบรู้ รู้จักเหตุและผล รู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมีทักษะและประสบการณ์เพียงพอที่จะนำไปใช้ชีวิตประจำวัน

7. ส่งเสริมให้เกิดความมั่นใจในตนเอง เพราะนักเรียนทราบความก้าวหน้าของตนเอง ได้ค้นคว้า แก้ไข ปรับปรุงงานของตนเองอยู่เสมอ

8. ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักทำงานตามลำดับ รู้จักรับผิดชอบ แก้ปัญหาในสถานการณ์เดียวกันได้ เพราะได้รับประสบการณ์ตรงมาแล้วจากการทำแบบฝึกทักษะ

พัชรินทร์ มินเสน (2549 : 43-44) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกดังนี้

1. ช่วยเสริมทักษะ แบบฝึกหัดเป็นเครื่องมือที่ช่วยนักเรียนในการฝึกทักษะ แต่ทั้งนี้จะต้องอาศัยการส่งเสริมและความเอาใจใส่จากครูผู้สอน

2. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากนักเรียนมีความสามารถทางภาษาแตกต่างกัน การให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่เหมาะสมกับความสามารถของเขาจะช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในด้านจิตใจมากขึ้นดังนั้นแบบฝึกหัดจึงไม่ใช่สมุดฝึกที่ครูจะให้แก่นักเรียนบดอบทหรือหน้าต่อหน้า

3. เป็นแหล่งประสบการณ์เฉพาะสำหรับนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ และเป็นเครื่องช่วยที่มีค่าของครูที่จะสนองความต้องการเป็นรายบุคคลในชั้น

4. แบบฝึกหัดช่วยเสริมให้ทักษะคงทน ลักษณะการฝึกเพื่อช่วยให้เกิดผลดังกล่าว นั้น ได้แก่

4.1 ฝึกทันทีหลังจากที่นักเรียนได้เรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ ฝึกซ้ำหลาย ๆ ครั้ง

4.2 เน้นเฉพาะในเรื่องที่ผิด

5. แบบฝึกหัดที่ใช้จะเป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากจบบทเรียนในแต่ละครั้ง

6. แบบฝึกหัดที่จัดทำขึ้นเป็นรูปเล่มนักเรียนสามารถเก็บรักษาไว้ใช้เป็นแนวทางเพื่อทบทวนด้วยตนเองได้ต่อไป

7. การให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่นหรือปัญหาต่างๆ ของนักเรียน ได้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ครูดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้นๆ ได้ทันทั่วทั้ง

8. แบบฝึกหัดที่จัดขึ้นนอกเหนือจากที่มีอยู่ในหนังสือแบบเรียน จะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนอย่างเต็มที่

9. แบบฝึกที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้ว จะช่วยทำให้ครูประหยัดทั้งแรงงานและเวลาในการที่จะต้องเตรียมสร้างแบบฝึกอยู่เสมอ ในด้านผู้เรียนก็ไม่ต้องเสียเวลาในการลอกแบบฝึกหัดจากตำราเรียนหรือกระดานดำ ทำให้มีเวลาและโอกาสได้ฝึกฝนทักษะต่างๆ มากขึ้น

10. แบบฝึกหัดช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย เพราะการจัดพิมพ์ขึ้นเป็นรูปเล่มที่แน่นอน ย่อมลงทุนต่ำกว่าการที่จะใช้วิธีพิมพ์ลงกระดาษไขทุกครั้งไปนอกจากนี้ยังมีประโยชน์ในการที่ผู้เรียนสามารถบันทึก และมองเห็นความก้าวหน้าของตนเองได้อย่างมีระบบและเป็นระเบียบ

5. รูปแบบของการสร้างแบบฝึกทักษะ

คารน ล้อมในเมือง และคณะ (2544 : 2 – 4) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการสร้างแบบฝึกทักษะไว้ว่า การสร้างรูปแบบแบบฝึกก็เป็นสิ่งสำคัญ ในการที่จะจูงใจให้ผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติแบบ

ฝึกทักษะ จึงควรมีรูปแบบที่หลากหลายมิใช่แบบเดียวจะเกิดความจำเจน่าเบื่อหน่าย ไม่ทำให้
 อายากรู้ยากลอง ซึ่งจะเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก ดังนี้

1. แบบถูกผิด เป็นแบบฝึกทักษะที่เป็นประโยคบอกเล่า ให้ผู้เรียนอ่านแล้วเลือกใส่
 เครื่องหมายถูกหรือผิดตามดุลยพินิจของผู้เรียน

2. แบบจับคู่ เป็นแบบฝึกทักษะที่ประกอบด้วยคำถามหรือตัวปัญหา ซึ่งเป็นตัวยืน
 ไว้ในสมุดขวามือ มาจับคู่กับคำถามให้สอดคล้องกัน โดยใช้หมายเลขหรือรหัสคำตอบไปวางไว้ที่
 หน้าข้อความ หรือการใช้การโยงเส้นก็ได้

3. แบบเติมคำหรือเติมข้อความ เป็นแบบฝึกที่มีข้อความไว้ให้ แต่จะเว้นช่องว่างไว้
 ให้ผู้เรียนเติมคำหรือข้อความที่ขาดหายไป ซึ่งคำหรือข้อความที่นำมาเติมอาจให้เติมอย่างอิสระ หรือ
 กำหนดตัวเลือกให้เติมก็ได้

4. แบบหลายตัวเลือก เป็นแบบฝึกเชิงทดสอบ โดยจะมี 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็น
 คำถามซึ่งจะต้องเป็นประโยคคำถามที่สมบูรณ์ ชัดเจนไม่คลุมเครือ ส่วนที่ 2 เป็นตัวเลือก คือ คำตอบ
 ซึ่งอาจมี 3 – 5 ตัวเลือกก็ได้ ตัวเลือกทั้งหมดจะมีตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุดเพียงตัวเลือกเดียวส่วนที่
 เหลือเป็นตัวลวง

5. แบบอัตนัย คือ ความเรียงเป็นแบบฝึกที่ตัวคำถาม ผู้เรียนต้องเขียนบรรยาย
 ตอบอย่างเสรีตามความสามารถ โดยไม่จำกัดคำตอบ แต่จำกัดในเรื่องเวลา อาจใช้ในรูปแบบของคำถาม
 ทั่วๆ ไป หรือเป็นคำสั่งให้เขียนเรื่องราวต่างๆ ก็ได้

6. ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี

กุศยา แสงเดช (2545 : 6) ได้สรุปลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ ดังนี้

1. เป็นสิ่งที่ผู้เรียนเรียนมาแล้ว
2. เหมาะสมกับระดับวัย
3. มีคำชี้แจงสั้น ๆ
4. ใช้เวลาที่เหมาะสม คือไม่นานเกินไป
5. เป็นสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายให้ผู้เรียนแสดงความสามารถ
6. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกทั้งแบบตอบอย่างจำกัดและตอบอย่างเสรี
7. มีคำสั่งหรือตัวอย่างแบบฝึกที่ไม่ยาวเกินไป
8. ควรมีหลายรูปแบบ มีความหมายแก่ผู้เรียนที่ทำแบบฝึก
9. ใช้หลักจิตวิทยา
10. ใช้สำนวนภาษาที่เข้าใจง่าย
11. ฝึกคิดได้เร็วและสนุกสนาน
12. ปลุกความสนใจหรือเร้าใจ
13. เหมาะสมกับวัยและความสามารถ
14. สามารถศึกษาด้วยตนเองได้

ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดีนั้น สิ่งสำคัญต้องเป็นสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนมาแล้ว เนื้อหา
 ต้องเหมาะสมกับวัย ใช้เวลาที่พอเหมาะ มีหลายรูปแบบ ท้าทาย ใช้รูปแบบที่น่าสนใจและอื่นๆ ซึ่ง

ผู้สร้างแบบฝึกทักษะควรคำนึงถึงจิตวิทยาในการเรียนรู้ของเด็กและแนวทางการใช้คำถามให้เหมาะสม ไม่กำกวม ไม่ซ้ำซ้อน จึงจะทำให้แบบฝึกทักษะน่าสนใจ

7. หลักการสร้างแบบฝึกทักษะ

ฉวีวรรณ กิรติกร (2545 : 7) ได้สรุปหลักการสร้างแบบฝึกดังนี้

1. แบบฝึกทักษะต้องสอดคล้องกับจิตวิทยา พัฒนาการและลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ของผู้เรียน จากง่ายไปยาก น่าสนใจ และจูงใจ เพื่อให้ผู้เรียนมีกำลังใจในการทำแบบฝึก
2. สร้างแบบฝึกทักษะตรงกับจุดประสงค์ที่ต้องการ และต้องเตรียมล่วงหน้าอยู่เสมอ
3. แบบฝึกทักษะควรมุ่งส่งเสริมนักเรียนแต่ละกลุ่ม ตามความสามารถที่ต่างกัน
กันของนักเรียน
4. แบบฝึกทักษะแต่ละชุดควรมีคำชี้แจงง่าย ๆ สั้น ๆ
5. แบบฝึกทักษะจะต้องถูกต้อง อย่าให้มีข้อผิดพลาด
6. แบบฝึกทักษะควรมีหลาย ๆ แบบเพื่อให้ผู้เรียนได้แนวคิดที่กว้างไกล

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้
พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540 : 39) ให้ความหมายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะรวมถึงความรู้ความสามารถของบุคคลอันเป็นผลมาจากการเรียนการสอนหรือมวลประสบการณ์ทั้งปวงที่บุคคลได้รับการเรียนการสอน ทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่างๆ ของสมรรถภาพทางสมอง

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2548 : 16) ให้ความหมายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ของผู้เรียนที่เรียนรู้ด้านเนื้อหาและทักษะต่าง ๆ แต่ละวิชาที่ได้จัดสอนในระดับชั้นต่าง ๆ ซึ่งวัดได้ จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งที่เป็นข้อเขียนและภาคปฏิบัติ

จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึง ความรู้ความสามารถของผู้เรียนที่เป็นผลมาจากการเรียนการสอน และแบบทดสอบเป็นเครื่องมือที่สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้

2. ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คำว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (Achievement test) นักวัดผลและนักการศึกษาเรียกชื่อแตกต่างกันไป เช่น แบบทดสอบความสัมฤทธิ์ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ หรือแบบสอบผลสัมฤทธิ์ และได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

พิชิต ฤทธิ์จรรยา (2548 : 96) ให้ความหมายว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ ทักษะ และความสามารถทางที่ผู้เรียนได้เรียนรู้มาแล้วว่าบรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้เพียงใด

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2548 : 28) ให้ความหมายว่า แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์เป็นแบบทดสอบวัดความรู้เชิงวิชาการ มักใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เน้นการวัดความรู้ความสามารถจากการเรียนรู้ในอดีต หรือในสภาพปัจจุบันของแต่ละบุคคล

อรนุช ศรีสะอาดและคณะ (2550 : 38) ให้ความหมายว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่วัดสมรรถภาพทางสมองด้านต่าง ๆ ของนักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้มาแล้ว

สมนึก ภัททิยธนี (2551 : 63) ให้ความหมายว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หมายถึง แบบทดสอบที่วัดสมรรถภาพสมองด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้ผ่านมาแล้วว่ามีอยู่เท่าใด

กล่าวโดยสรุป แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดสมรรถภาพทางสมอง อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ทางวิชาการ ที่ผู้เรียนได้เรียนรู้มาแล้วว่าบรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้เพียงใด

3. ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักการศึกษาหลายท่าน (สิริพร ทิพย์คง. 2545 : 193) (เยาวดี วิบูลย์ศรี. 2548 : 23) (พิชิต ฤทธิ์จัญญ. 2548 : 96) (เพ็ญศรี ทิพย์สุวรรณกุล. 2548 : 143) และสมนึก ภัททิยธนี (2551 : 73) เสนอว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมี 2 ประเภท คือ

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์มาตรฐาน (Standardized Achievement Test) เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นโดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลและประเมินผล ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาเฉพาะ มีการวางแผนสร้างข้อสอบอย่างมีระบบ กำหนดวัตถุประสงค์ มีการทดลองใช้แบบทดสอบที่สร้างขึ้นเพื่อตรวจสอบความเป็นมาตรฐาน มีการกำหนดเวลาของการทดสอบและวิธีดำเนินการสอบ มีคู่มือประกอบการใช้แบบทดสอบอย่างละเอียด แบบทดสอบมาตรฐานจะมีการวิเคราะห์และปรับปรุงหลายครั้งจนได้ข้อสอบที่มีคุณภาพดี

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ครูสร้างขึ้น (Teacher made test) เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ครูสร้างขึ้นเอง เพื่อใช้ในการวัดผลการเรียนของนักเรียนในเรื่องที่นักเรียนได้เรียนรู้ไปแล้ว ซึ่งเยาวดี วิบูลย์ศรี (2548 : 24) ได้เสนอถึงความสำคัญของแบบทดสอบประเภทที่ครูสร้างขึ้นว่า เป็นแบบสอบที่มีคุณค่าในการวัดหรือตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนได้เหมาะสมกว่าแบบสอบประเภทอื่นๆ ทั้งนี้เพราะครูย่อมจะเป็นผู้ที่ทราบความสามารถของนักเรียนที่ตนสอนเป็นอย่างดี จึงสามารถที่จะสร้างข้อกระทงของแบบสอบได้เหมาะสมกับระดับการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่กำหนดไว้ และสมนึก ภัททิยธนี (2551 : 73) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประเภทที่ครูสร้างขึ้นมีหลายแบบ แต่ที่นิยมใช้มี 6 แบบ ดังนี้

2.1 ข้อสอบแบบอัตนัยหรือความเรียง (Subjective or Essay Test)

2.2 ข้อสอบแบบกาถูก-ผิด (True-false Test)

2.3 ข้อสอบแบบเติมคำ (Completion Test)

2.4 ข้อสอบแบบตอบสั้น ๆ (Short Answer Test)

2.5 ข้อสอบแบบจับคู่ (Matching Test)

2.6 ข้อสอบแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Test)

สรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ครูสร้างขึ้น เป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการวัดและประเมินผลทางการเรียน เพราะเป็นเครื่องมือที่ใช้ตรวจสอบ ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนว่ามีความรู้ความสามารถหรือสัมฤทธิ์ผลในแต่ละวิชามากน้อยเพียงใด ผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะตรงตาม

จุดประสงค์ การเรียนรู้ หรือมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ และเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของครูให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ที่วัดได้จะต้องมีความเที่ยงตรง น่าเชื่อถือ นั่นคือต้องมาจากการวัดโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีคุณภาพที่สามารถวัดได้ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ต้องการจะวัด ซึ่งจะต้องอาศัยหลักการสร้างที่มีคุณภาพ

4. หลักการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บุญชม ศรีสะอาด (2546 : 122-123) เสนอว่า ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลนั้น นิยมสร้างโดยยึดตามการจำแนกจุดประสงค์ทางการศึกษาด้านพุทธิพิสัยของบลูม และคณะ (Benjamin S. Bloom) ที่จำแนกจุดประสงค์ทางการศึกษาด้านพุทธิพิสัยออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ความเข้าใจ (Comprehension) การนำไปใช้ (Application) การวิเคราะห์ (Analysis) การสังเคราะห์ (Synthesis) และการประเมินค่า (Evaluation) การสร้างข้อสอบถ้าวัดตาม 6 ประเภทเหล่านี้ ก็จะมี ความครอบคลุมพฤติกรรมต่างๆ กรอบแนวคิดที่ใช้กันมากในการใช้สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ คือ วัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ซึ่งจะกำหนดในรูปจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (Behavioral Objective)

พิชิต ฤทธิ์จรรยา (2548 : 100) เสนอว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์จะมีคุณภาพได้นั้น จะต้องอาศัยหลักการสร้างที่มีประสิทธิภาพ มีหลักการสร้างดังนี้

1. ต้องนิยามพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ ที่ต้องการจะวัดให้ชัดเจน โดยกำหนดในรูปของจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทเรียนหรือรายวิชา ด้วยคำที่เฉพาะเจาะจง สามารถวัดและสังเกตได้
2. ควรสร้างแบบทดสอบวัดให้ครอบคลุมผลการเรียนรู้ ที่ได้กำหนดไว้ทั้งหมด ทั้งในระดับความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ และระดับที่ซับซ้อนมากขึ้น
3. แบบทดสอบที่สร้างขึ้น ควรจะวัดพฤติกรรม หรือผลการเรียนรู้ที่เป็นตัวแทนของกิจกรรมการเรียนรู้ โดยจะต้องกำหนดตัวชี้วัด และขอบเขตของผลการเรียนรู้ที่จะวัดแล้วจึงเขียนข้อสอบตามตัวชี้วัดจากขอบเขตที่กำหนดไว้
4. แบบทดสอบที่สร้างขึ้น ควรประกอบด้วยข้อสอบชนิดต่างๆ ที่เหมาะสมสอดคล้องกับการวัดพฤติกรรม หรือผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ให้มากที่สุด
5. ควรสร้างแบบทดสอบโดยคำนึงถึงแผนหรือวัตถุประสงค์ของการนำผลการทดสอบไปใช้ประโยชน์ จะได้เขียนข้อสอบให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และทันใช้ตามแผนที่กำหนดไว้ เช่น การใช้แบบทดสอบก่อนการเรียนการสอน (Pretest) สำหรับตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียน เพื่อการสอนซ่อมเสริม การใช้แบบทดสอบระหว่างการเรียนการสอนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน (Formative Test) และการใช้แบบทดสอบหลังการเรียนการสอนเพื่อตัดสินผลการเรียน (Summative Test)
6. แบบทดสอบที่สร้างขึ้น จะต้องทำให้การตรวจให้คะแนน ไม่มีความคลาดเคลื่อนจากการวัด (Measurement Errors) ซึ่งไม่ว่าจะนำแบบทดสอบไปทดสอบกับผู้เรียนในเวลาที่แตกต่างกัน จะต้องได้ผลการวัดเหมือนเดิม

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นอกจากจะใช้หลักการสร้างที่มีประสิทธิภาพแล้ว จะต้องมีส่วนขั้นตอนการสร้างที่ดี เพื่อให้ได้แบบทดสอบที่มีคุณลักษณะตรงตามวัตถุประสงค์ของการใช้ มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาวิชาและจุดประสงค์ที่ต้องการจะวัด

5. ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2548 : 97-99) ได้เสนอขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังนี้

5.1 วิเคราะห์หลักสูตรและสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร

การสร้างแบบทดสอบ ควรเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์หลักสูตร และสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาสาระและพฤติกรรมที่ต้องการจะวัด ตารางวิเคราะห์หลักสูตร จะใช้เป็นกรอบในการออกข้อสอบ โดยระบุจำนวนข้อสอบในแต่ละเรื่อง และพฤติกรรมที่ต้องการ จะวัดไว้

5.2 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นพฤติกรรมที่เป็นผลการเรียนรู้ที่ผู้สอนมุ่งหวังจะให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งผู้สอนจะต้องกำหนดไว้ล่วงหน้าสำหรับเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และการสร้างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์

5.3 กำหนดชนิดของข้อสอบและศึกษาวิธีสร้าง

โดยการศึกษารายละเอียดหลักสูตร และจุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้ออกข้อสอบต้องพิจารณาและตัดสินใจเลือกใช้ชนิดของข้อสอบที่จะใช้วัดว่าจะเป็นแบบใด โดยต้องเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน แล้วศึกษาวิธีเขียนข้อสอบชนิดนั้นให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักและวิธีการเขียนข้อสอบ

5.4 เขียนข้อสอบ

ผู้ออกข้อสอบลงมือเขียนข้อสอบ ตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในตารางวิเคราะห์หลักสูตร และให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยอาศัยหลักและวิธีการเขียนข้อสอบที่ได้ศึกษามาแล้ว

5.5 ตรวจทานข้อสอบ

เพื่อให้ข้อสอบที่เขียนไว้แล้วในขั้นที่ 4 มีความถูกต้องตามหลักวิชา มีความสมบูรณ์ครบถ้วนตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในตารางวิเคราะห์หลักสูตร ผู้ออกข้อสอบต้องพิจารณาทบทวนตรวจทานข้อสอบอีกครั้ง ก่อนที่จะจัดพิมพ์และนำไปใช้ต่อไป

5.6 จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง

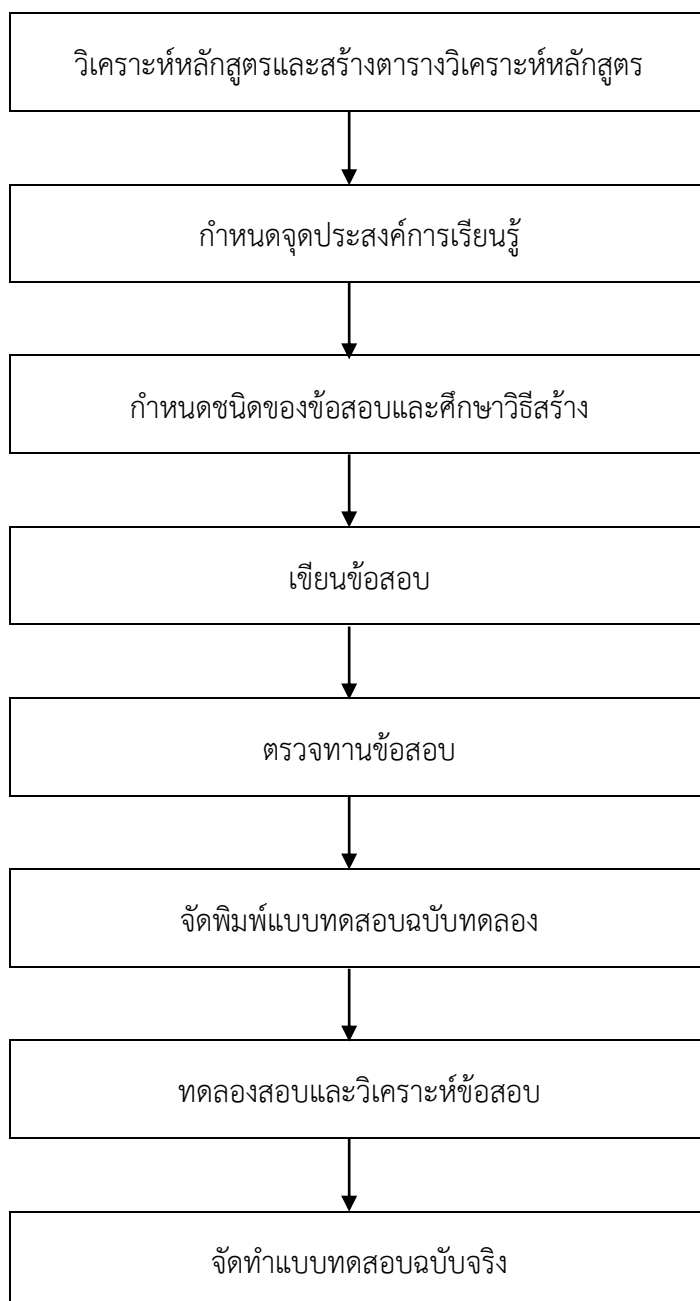
เมื่อตรวจทานข้อสอบเสร็จแล้วให้พิมพ์ข้อสอบทั้งหมด จัดทำเป็นแบบทดสอบฉบับทดลอง โดยมีคำชี้แจงหรือคำอธิบายวิธีตอบแบบทดสอบ (direction) และจัดวางรูปแบบการพิมพ์ให้เหมาะสม

5.7 ทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ

การทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ เป็นวิธีการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบก่อนนำไปใช้จริง โดยนำแบบทดสอบไปทดลองสอบกับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับกลุ่มที่ต้องการสอบจริง แล้วนำผลการสอบมาวิเคราะห์และปรับปรุงข้อสอบให้มีคุณภาพ

5.8 จัดทำแบบทดสอบฉบับจริง

จากผลการวิเคราะห์ข้อสอบ หากพบว่าข้อสอบข้อใดไม่มีคุณภาพหรือมีคุณภาพไม่ดีพอ อาจจะต้องตัดทิ้งหรือปรับปรุงแก้ไขข้อสอบให้มีคุณภาพดีขึ้น แล้วจึงจัดทำเป็นแบบทดสอบฉบับจริง ที่จะนำไปทดสอบกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบดังกล่าว สรุปได้ ดังภาพประกอบที่ 1

ภาพประกอบที่ 1 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

อรนุช ศรีสะอาด และคณะ (2550 : 38-39) ได้เสนอถึงขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายของการสอบให้ชัดเจนว่าจะสอบใคร อยู่ระดับชั้นใด
เพื่ออะไร
2. วิเคราะห์หลักสูตรและทำตารางวิเคราะห์หลักสูตร
3. กำหนดชนิดของแบบทดสอบและศึกษาวิธีเขียน
4. เขียนข้อสอบตามชนิดของแบบทดสอบ โดยให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและ
ตารางวิเคราะห์หลักสูตร
5. ตรวจสอบข้อสอบโดยพิจารณาถึงความถูกต้องตามหลักวิชา มุ่งวัดเนื้อหาและ
พฤติกรรมตามตารางวิเคราะห์หลักสูตรหรือไม่ ภาษาที่ใช้ชัดเจนถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ซึ่งอาจ
ตรวจสอบข้อสอบโดยผู้ออกข้อสอบเองกรณีนี้ผู้ออกข้อสอบควรจะได้พักสมองระยะหนึ่ง เพื่อไม่ให้
หมกมุ่นหรือให้มีจิตใจและสมองปลอดโปร่งและการตรวจสอบข้อสอบอีกกรณีหนึ่งคือโดยให้
ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแก้ไข

6. ทดลองใช้และวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อพัฒนาข้อสอบให้มีคุณภาพ

7. พิมพ์แบบทดสอบ ควรเรียงข้อสอบจากง่ายไปหายากหรือเรียงตามเนื้อหาก็ได้

สรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ครูสร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบที่มี
ความสำคัญ มีคุณค่าต่อการวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียน นอกจากจะต้องอาศัยหลักการสร้างที่มี
ประสิทธิภาพและขั้นตอนการสร้างที่ดีแล้ว จะต้องมีการวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อเป็นการตรวจสอบ
คุณภาพของข้อสอบที่สร้างขึ้น ก่อนนำไปใช้จริง

6. การสร้างแบบทดสอบแบบเติมคำที่ใช้ฝึกคิดเลขในใจ

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2546 : 43) กล่าวว่า แบบทดสอบ
แบบเติมคำใช้วัดผลได้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ความเข้าใจและทักษะกระบวนการเช่นเดียวกับ
แบบทดสอบแบบเลือกตอบ แต่ผู้ตอบต้องแสดงความรู้ความสามารถด้วยการเขียนคำตอบที่เป็น
ผลลัพธ์ของปัญหา ซึ่งแบบทดสอบแบบเติมคำยังใช้ในการฝึกคิดเลขในใจได้อีกด้วย

1. หลักการสร้างแบบทดสอบแบบเติมคำ

การสร้างแบบทดสอบแบบเติมคำให้มีคุณภาพ มีหลักการดังนี้

- 1.1 ไม่ควรสร้างคำถามโดยคัดลอกสถานการณ์หรือคำถามที่มีอยู่ในบทเรียน
- 1.2 ช่องว่างที่เว้นไว้ให้เติมต้องเหมาะสมกับคำตอบ
- 1.3 ไม่ควรมีหลายคำตอบในข้อเดียวกัน
- 1.4 คำตอบควรอยู่ท้ายประโยค แต่ถ้าต้องการเติมคำตอบระหว่างข้อความที่
เว้นเนื้อหาสาระไว้ จะต้องเว้นช่องว่างให้พอดีกับคำตอบและมีความกว้างใกล้เคียงกันทุกข้อ
- 1.5 ควรกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนอย่างชัดเจน

2. รูปแบบของแบบทดสอบแบบเติมคำ

แบบทดสอบแบบเติมคำที่กำหนดให้เติมเฉพาะคำตอบเป็นตัวเลขมีหลายรูปแบบ
เช่น

2.1 แบบทดสอบแบบเติมคำที่มีคำตอบเดียว

2.2 แบบทดสอบแบบเติมคำที่มีหลายคำตอบ

2.3 แบบทดสอบแบบเติมคำที่ใช้ฝึกคิดเลขในใจ

3. เกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบแบบเติมคำ

แบบทดสอบแบบเติมคำที่มีคำตอบเดียว แบบทดสอบแบบเติมคำที่มีหลายคำตอบ และ แบบทดสอบแบบเติมคำที่ใช้ฝึกคิดเลขในใจ จะพิจารณาจากความถูกต้องของคำตอบเป็นส่วนสำคัญ เช่น ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 เช่นกันทั้งสามรูปแบบ สำหรับแบบทดสอบที่มีหลายคำตอบ ส่วนใหญ่จะพิจารณาให้คำตอบละ 1 คะแนน

4. ข้อดีและข้อจำกัดของแบบทดสอบแบบเติมคำ

ข้อดี

1. ใช้วัดความรู้ความเข้าใจและทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์
2. มีโอกาสเดาได้ยาก จึงใช้ผลการทดสอบเพื่อจำแนกผู้เรียนได้อย่างชัดเจน
3. ใช้วัดผลด้านความรู้และภาคปฏิบัติได้
4. ใช้วัดกระบวนการคิดได้อย่างเป็นระบบ
5. สร้างโจทย์ปัญหาได้ง่าย
6. สร้างเป็นแบบทดสอบแบบคู่ขนานได้
7. ผู้เรียนได้แสดงความรู้ความสามารถด้วยการเขียนตอบ

ข้อจำกัด

1. ไม่สามารถใช้กับผู้เรียนที่มีความบกพร่องในการเขียน
2. ตรวจให้คะแนนได้ตรงกันยาก ถ้ากำหนดเกณฑ์การให้คะแนนที่ไม่ชัดเจน

7. ลักษณะของแบบทดสอบที่ดี

สมนึก ภัททิยธนี (2551 : 67-71) กล่าวว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉพาะแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นนับเป็นเครื่องมือวัดผลที่มีคุณค่าและสำคัญที่สุด แต่ทั้งนี้แบบทดสอบที่จะนำไปใช้ต้องมีคุณภาพ นั่นคือแบบทดสอบต้องมีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง คุณภาพของแบบทดสอบที่สามารถวัดได้ตรงกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการหรือวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้อย่างถูกต้องแม่นยำ
2. ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง ลักษณะของแบบทดสอบทั้งฉบับที่สามารถวัดได้คงที่คงวา ไม่เปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะทำการสอบใหม่อีกครั้งก็ตาม
3. ความยุติธรรม (Fair) หมายถึง ลักษณะของแบบทดสอบที่ไม่เปิดโอกาสให้มีการได้เปรียบ เสียเปรียบในกลุ่มผู้เข้าสอบด้วยกัน ไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนทำข้อสอบโดยการเดาไม่ให้นักเรียนที่ขี้เกียจหรือไม่สนใจในการเรียนทำข้อสอบได้ดี ผู้ที่ทำข้อสอบได้ควรจะเป็นนักเรียน ที่เรียนเก่งและขยันเท่านั้น
4. ความลึกของคำถาม (Searching) หมายถึง ข้อสอบแต่ละข้อนั้นจะไม่ถามอย่างผิวเผินหรือถามประเภทความรู้ความจำ แต่ต้องถามให้นักเรียนนำความรู้ความเข้าใจไปคิดดัดแปลงแก้ปัญหาแล้วจึงตอบได้
5. ความยั่วยุ (Exemplary) หมายถึง แบบทดสอบที่นักเรียนทำด้วยความสนุกเพลิดเพลิน ไม่ควรใช้คำถามซ้ำซาก ซึ่งน่าเบื่อหน่ายวิธีการที่จะทำให้แบบทดสอบมีความยั่วยุ อยากรู้

ตอบก็โดยเรียงจากข้อง่ายไปหาข้อยาก ใช้ข้อสอบรูปภาพบ้าง ถ้ามข้อละปัญหาบ้าง รูปแบบของข้อสอบน่าสนใจ ถ้าเป็นข้อสอบแบบอัตนัยก็ให้บรรยายมีความยาวพอเหมาะและไม่ถามหลายประเด็นในข้อเดียวกัน

6. ความจำเพาะเจาะจง (Definition) หมายถึง ข้อสอบที่มีแนวทางหรือทิศทาง การถามการตอบชัดเจนไม่คลุมเครือ ไม่แฝงกลเม็ดให้นักเรียนง

7. ความเป็นปรนัย (Objective) หมายถึงข้อสอบที่มีลักษณะ 3 ประการคือ

7.1 ตั้งคำถามให้ชัดเจนทำให้ผู้เข้าสอบทุกคนเข้าใจความหมายตรงกัน

7.2 ตรวจให้คะแนนได้ตรงกันแม้ว่าจะตรวจหลายครั้งหรือหลายคนก็ตาม

7.3 แปลความหมายของคะแนนได้เหมือนกัน

8. ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง แบบทดสอบที่มีจำนวนข้อมาก

พอประมาณ ใช้เวลาสอบพอเหมาะ ประหยัดค่าใช้จ่าย จัดทำแบบทดสอบด้วยความประณีต ตรวจให้คะแนนได้รวดเร็ว รวมถึงสถานการณ์ในการสอบที่ดี ได้แก่สภาพห้องสอบเรียบร้อยไม่มีสิ่งรบกวนผู้เข้าสอบ กรรมการคุมสอบรัดกุมเป็นต้น

9. อำนาจจำแนก(Discrimination) หมายถึงความสามารถของข้อสอบในการ จำแนกผู้เข้าสอบที่มีคุณลักษณะหรือความสามารถแตกต่างกันออกจากกันได้ ข้อสอบที่ดีต้องมีอำนาจ จำแนก สูงตามทฤษฎีการวัดผลแบบอิงกลุ่ม อำนาจจำแนกของข้อสอบหมายถึง ความสามารถของ ข้อสอบที่สามารถจำแนกผู้เข้าสอบออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มเก่งกับกลุ่มอ่อน ถ้าข้อสอบมีอำนาจ จำแนกสูงแสดงว่ากลุ่มเก่งทำข้อสอบข้อนั้นถูกแต่กลุ่มอ่อนทำไม่ถูกส่วนทฤษฎีการวัดผลแบบอิงเกณฑ์ หมายถึงความสามารถของข้อสอบนั้นในการจำแนกผู้สอบออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มรอบรู้กับกลุ่มไม่ รอบรู้ ถ้าข้อสอบมีอำนาจจำแนกสูง แสดงว่าคนกลุ่มรอบรู้ทำข้อสอบนั้นถูกแต่คนกลุ่มไม่รอบรู้ทำไม่ ถูก

10. ความยาก (Difficulty) หมายถึง จำนวนคนตอบข้อสอบได้ถูกมากน้อยเพียงใด หรืออัตราส่วนของจำนวนคนตอบถูกกับจำนวนคนทั้งหมดที่เข้าสอบตามทฤษฎีการวัดผลแบบอิงกลุ่ม ข้อสอบที่ดีคือข้อสอบที่ไม่ยากหรือง่ายเกินไป เรียกว่ามีความยากพอเหมาะ สามารถจำแนกผู้เข้าสอบ ได้ว่าใครเก่งใครอ่อน ส่วนทฤษฎีการวัดผลแบบอิงเกณฑ์ถือว่าข้อสอบที่ดีคือสามารถวัดว่าผู้เรียนได้ บรรลุจุดประสงค์หรือไม่ การที่ทุกคนทำข้อสอบได้ถูกแสดงว่าเขาบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

สรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนอกจากจะสร้างตามหลักการสร้าง และขั้นตอนการสร้างที่มีประสิทธิภาพแล้ว การวิเคราะห์ข้อสอบเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเพื่อ ตรวจสอบว่าข้อทดสอบนั้นมีคุณภาพ และหากมีคุณสมบัติเป็นไปตามคุณลักษณะของแบบทดสอบที่ดี 10 ประการที่กล่าวมาก็จะเป็นแบบทดสอบที่ดีมาก (สมนึก ภัททิยธนี. 2551 : 97)

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง Enjoy with Grammar เป็นแบบทดสอบชนิดปรนัย แบบเลือกตอบ โดยดำเนินการตามข้อเสนอของพิชิต ฤทธิ์ จรุง (2548 : 97-99) อรุณฯ ศรีสะอาด และคณะ (2550 : 38-39) และสถาบันส่งเสริมการสอน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2546 : 43) ที่กล่าวมา ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และนำไป ทดลองสอบเพื่อตรวจสอบคุณภาพของข้อทดสอบก่อนนำไปใช้จริง

ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ

1. ขั้นตอนการหาประสิทธิภาพ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2545 : 496-497) กำหนดขั้นตอนในการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. 1 : 1 (แบบเดี่ยว) คือ ทดลองกับนักเรียน 1 คน โดยใช้เด็กอ่อน ปานกลางและเด็กเก่ง คำนวณหาประสิทธิภาพเสร็จแล้วปรับให้ดีขึ้น โดยปกติคะแนนที่ได้จากการทดสอบแบบเดี่ยวนี้นี้จะได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์มากแต่ไม่ต้องวิตกเมื่อปรับปรุงแล้วจะสูงขึ้น ก่อนนำไปทดลองแบบกลุ่มใน ขั้นนี้ E_1/E_2 ที่ได้ค่าประมาณ 60/60

2. 1 : 10 (แบบกลุ่ม) คือ ทดสอบกับผู้เรียน 6 – 10 คน (ละผู้เรียนที่เก่งกับอ่อน) คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุง ในคราวนี้คะแนนของผู้เรียนจะเพิ่มขึ้นอีกเกือบเท่าเกณฑ์โดยเฉลี่ยจะหาค่าจากเกณฑ์ประมาณ 10% นั่นคือ E_1/E_2 ที่ได้จะมีค่าประมาณ 70/70

3. 3 : 100 (ภาคสนาม) ทดลองกับผู้เรียนทั้งชั้น 40 – 100 คน คำนวณประสิทธิภาพแล้วทำการปรับปรุง ผลลัพธ์ที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้หากต่ำกว่าเกณฑ์ไม่เกิน 2.5% ก็ยอมรับหากแตกต่างกันมากผู้สอนจะต้องกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของบทเรียนแล้วได้ 83.5/85.4 ก็แสดงว่าบทเรียนนั้นมีประสิทธิภาพ 83.5/85.4 ใกล้เคียงกับเกณฑ์ 85/85 ที่ตั้งเกณฑ์ไว้ แต่ถ้าตั้งเกณฑ์ไว้ 75/75 เมื่อผลการทดลองเป็น 83.5/85.4 ก็อาจเลื่อนเกณฑ์ขึ้นมาเป็น 85/85 ได้

2. การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2545 : 494-495) กล่าวว่า เกณฑ์ประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของบทเรียนที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และเป็นระดับที่ผู้สอนพอใจว่า หากบทเรียนมีประสิทธิภาพ ถึงระดับนั้นแล้ว บทเรียนนั้นมีคุณค่า น่าพอใจ เราก็เรียกประสิทธิภาพที่น่าพอใจนั้นว่า “เกณฑ์ประสิทธิภาพ”

การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพกระทำได้โดยการประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนสองประเภท คือ พฤติกรรมต่อเนื่อง (กระบวนการ) และพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (ผลลัพธ์) โดยกำหนดประสิทธิภาพเป็น E_1 (ประสิทธิภาพของกระบวนการ) E_2 (ประสิทธิภาพของผลลัพธ์) ดังนี้

1. ประเมินพฤติกรรมต่อเนื่อง คือ ประเมินผลต่อเนื่องซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมย่อยหลายๆ พฤติกรรม เรียกว่า “กระบวนการ” (Process) ของผู้เรียนที่สังเกตจากการประกอบกิจกรรมกลุ่ม (รายงานของกลุ่ม) และรายงานบุคคล ได้แก่ งานที่มอบหมายและกิจกรรมอื่นใดที่ผู้สอนกำหนดไว้

2. ประเมินพฤติกรรมขั้นสุดท้าย คือ ประเมินผลลัพธ์ (Products) ของผู้เรียนโดยพิจารณาจากการสอบหลังเรียนและการสอบไล่ ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้จะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหวังว่าผู้เรียนจะเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นที่พึงพอใจ โดยกำหนดให้เป็นเปอร์เซ็นต์ของผลการทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมดนั้นคือ E_1/E_2 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ/ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

ตัวอย่าง 75/75 หมายความว่า เมื่อเรียนจากบทเรียนแล้วผู้เรียนสามารถทำแบบฝึกหัดหรือทำงานหรือทดสอบย่อย ได้ผลเฉลี่ย 75 เปอร์เซนต์ และการสอบหลังการเรียน (คะแนน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน) ได้ผลเฉลี่ย 75 เปอร์เซนต์ การที่จะกำหนดประสิทธิภาพของกระบวนการต่อประสิทธิภาพของผลลัพธ์ให้มีคุณค่าเท่าใดนั้น ให้ผู้สอนพิจารณาตามความพอใจ โดยปกติเนื้อหาที่เป็นความรู้ความจำมักจะตั้งไว้ 75/75, 80/80, 85/85, 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นเจตนาศึกษาอาจจะตั้งไว้ต่ำกว่านี้ เช่น 75/75 เป็นต้น อย่างไรก็ตามไม่ควรตั้งเกณฑ์ไว้ต่ำ เพราะการตั้งเกณฑ์ไว้เท่าใดมักจะได้ผลเท่านั้น เมื่อทดลองภาคสนามแล้วให้เทียบค่าประสิทธิภาพของกระบวนการต่อประสิทธิภาพของผลลัพธ์ที่ตั้งไว้ เพื่อจะดูว่าเราจะยอมรับประสิทธิภาพหรือไม่ การยอมรับประสิทธิภาพให้ถือว่าแปรปรวน 2.5 – 5 เปอร์เซนต์ นั่นคือ ประสิทธิภาพของบทเรียนไม่ควรต่ำกว่าเกณฑ์ 5 เปอร์เซนต์ แต่โดยปกติจะกำหนดไว้ 2.5 เปอร์เซนต์ การยอมรับประสิทธิภาพของบทเรียนที่สร้างขึ้นอาจกำหนดไว้ 3 ระดับ คือ

1. “สูงกว่าเกณฑ์” เมื่อประสิทธิภาพของบทเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ มีค่าเกิน 2.5 เปอร์เซนต์ขึ้นไป
2. “เท่าเกณฑ์” เมื่อประสิทธิภาพของบทเรียนเท่ากัน หรือสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ไม่เกิน 2.5 เปอร์เซนต์
3. “ต่ำกว่าเกณฑ์” เมื่อประสิทธิภาพต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แต่ไม่ต่ำกว่า 2.5 เปอร์เซนต์ ถือว่ายังมีประสิทธิภาพที่ยอมรับได้

การที่จะกำหนดเกณฑ์ E_1/E_2 ให้มีค่าเท่าใดนั้นให้ผู้สอนเป็นผู้พิจารณาตามความพอใจ โดยปกติเนื้อหาที่เป็นความจำมักจะตั้งไว้ 75/75, 80/80, 85/85 หรือ 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะหรือเจตนาศึกษาอาจจะตั้งไว้ต่ำกว่านี้ เช่น 75/75 เป็นต้น อย่างไรก็ตามไม่ควรตั้งเกณฑ์ไว้ต่ำ เพราะการตั้งเกณฑ์ไว้เท่าใดมักจะได้ผลเท่านั้น เช่น ในแผนการจัดการเรียนรู้ของไทยในปัจจุบันได้กำหนดเกณฑ์โดยไม่ตั้งใจ 0/50 นั่นคือ กระบวนการมีค่า 0 เพราะครูมักไม่มีเกณฑ์เวลาทำงานหรือแบบฝึกหัดแก่นักเรียน ส่วนคะแนนผ่านคือ 80% ผลจึงปรากฏว่าคะแนนคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยเฉลี่ยแต่ละปีเพียง 51% เท่านั้น

3. วิธีการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์

การหาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะจะใช้สูตร E_1/E_2 จะพิจารณาจาก ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบฝึกหัด หรือประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และคะแนนจากการทดสอบหลังเรียน คิดเป็นร้อยละของคะแนนเต็ม หรือประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2) สำหรับเนื้อหาที่เป็นทักษะความรู้ความจำ มักจะใช้เกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 (เผชิญ กิจระการ. 2545 : 49)

โดย 80 ตัวแรก (E_1) คือ ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดหรือการทดสอบย่อย ของผู้เรียนที่ศึกษาจากบทเรียน

$$E_1 = \frac{\frac{\sum x}{N} \times 100}{A}$$

เมื่อ E_1 แทน ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบทดสอบย่อย

ΣX แทน คะแนนรวมของผู้เรียนจากการทำแบบทดสอบย่อยทุกชุด
รวมกัน

N แทน จำนวนผู้เรียน

A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบระหว่างเรียน

โดย 80 ตัวหลัง (E_2) คือ ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียน (คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน) ของผู้เรียน

$$E_2 = \frac{\frac{\Sigma Y}{N} \times 100}{B}$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ

ΣY แทน คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

N แทน จำนวนผู้เรียน

B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

การคำนวณโดยใช้สูตรดังกล่าวข้างต้น ก็จะมีการนำคะแนนจากการทดสอบย่อยประจำบท และคะแนนสอบหลังเรียนมาเข้าตารางแล้วจึงคำนวณหาค่า E_1 และ E_2 โดยใช้วิธีคำนวณแบบธรรมดาง่าย

ถ้าเราไม่ใช้สูตรข้างต้น ก็สามารถคำนวณด้วยวิธีธรรมดา ก็สามารถหาค่า E_1 และ E_2 เช่น E_1 คือ เอาคะแนนจากการทดสอบย่อยของนักเรียนแต่ละคนมารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ย และเทียบส่วนร้อยละ ส่วนค่า E_2 ก็เอาคะแนนของนักเรียนทั้งหมดที่ทดสอบหลังเรียนรวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบร้อยละ

หลังจากการคำนวณค่า E_1 และ E_2 แล้วผลลัพธ์ที่ได้มักใกล้เคียงกันและห่างกันไม่เกินร้อยละ 2.5 ซึ่งเป็นตัวชี้ที่ยืนยันได้ว่า นักเรียนได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่อเนื่องตามลำดับไปเรื่อยจนถึงสุดท้ายของคะแนนที่ออกมาเป็นที่น่าพอใจ เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนค่อนข้างแน่นอน

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถของกิจกรรมการเรียนรู้ในการสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ถึงเกณฑ์ที่คาดหวังได้ตามเกณฑ์ 80/80 เมื่อ

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการแบบทดสอบย่อยในแต่ละชุด

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

1. ความหมายของความพึงพอใจ

ได้มีผู้กล่าวถึงความหมายของความพึงพอใจ ดังนี้

อุบลลักษณ์ ไชยชนะ (2546 : 36) ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจในการเรียน หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติที่เป็นไปตามความคาดหวังที่ทำให้เกิดความสามารถในการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

บุญธรรม กิจปริดาภิสุทธิ์ (2549 : 189) ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจเป็น สภาพความรู้สึกที่มีความสุข เป็นสภาวะทางอารมณ์เชิงบวกที่บุคคลแสดงออกเมื่อได้รับผลสำเร็จทั้ง ปริมาณและคุณภาพตามจุดมุ่งหมาย

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกในทางบวกที่ผู้เรียนมีต่อการเรียนและ ส่งผลให้เกิดแรงจูงใจ ความกระตือรือร้น มุ่งมั่นในการเรียน

2. ความสำคัญของความพึงพอใจในการเรียนรู้

พชรพร ยุธยาตร์ (2547 : 8) กล่าวถึงความพึงพอใจในการเรียนรู้ว่า ความพึงพอใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูผู้สอนและนักศึกษามักจะมองว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญส่วนหนึ่งของความสำเร็จในการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนมีความคาดหวังว่าเมื่อตนได้พยายามทำกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมายหรือทำงานที่รับผิดชอบให้ประสบความสำเร็จแล้วก็จะก่อให้เกิดความพึงพอใจหรือความรู้สึกที่ดีต่อการปฏิบัติงานเรื่องนั้น นับว่าเป็นการเสริมแรงให้เกิดการเรียนรู้ที่ได้ผล ดังนั้นการเสริมสร้างให้ผู้เรียนรู้สึกเชื่อมั่นในการทำงานของตนที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกยอมรับนับถือตนเองและรู้สึกภูมิใจที่ตนทำงานประสบความสำเร็จแล้วส่งผลให้ผู้เรียนพึงพอใจในการเรียนรู้และเมื่อพิจารณาตามทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ ความพึงพอใจของผู้เรียนจะเกิดความสำเร็จในการเรียนตามกฎแห่งผล (Law of Effect) จะแปรตามระดับความพึงพอใจของผู้เรียน เมื่อผู้เรียนมีโอกาสประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ตามสถานการณ์ที่จัดไว้อย่างมีคุณภาพแล้วผู้เรียนจะมีความพึงพอใจในการเรียนรู้ตามกิจกรรมเนื้อหาวิชาดังกล่าว จึงอาจกล่าวได้ว่า เมื่อจัดสถานการณ์การเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความตั้งใจ มีการจัดเนื้อหาวิชาให้สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบริบทผู้เรียน สร้างความเชื่อมั่นให้เกิดกับผู้เรียนและเสริมสร้างความพึงพอใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนก็จะส่งผลให้กิจกรรมการเรียนรู้ครั้งนั้นมีประสิทธิภาพได้มากที่สุด

3. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

การปฏิบัติงานใด ๆ ก็ตาม การที่ผู้ปฏิบัติงานจะเกิดความพึงพอใจได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสิ่งจูงใจ ดังนั้นนักการศึกษาจึงได้ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงานไว้ดังนี้

เฮอส์เบอร์ก (คุุสสิริ โสมาเกตู. 2544 : 52 ; อ้างอิงมาจาก Herzberg. 1959 : 113-115) ได้ศึกษาค้นคว้าทฤษฎีที่เป็นมูลเหตุของความพึงพอใจที่เรียกว่า The Motivation Hygiene Theory ซึ่งในทฤษฎีนี้ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน 2 ปัจจัย คือ

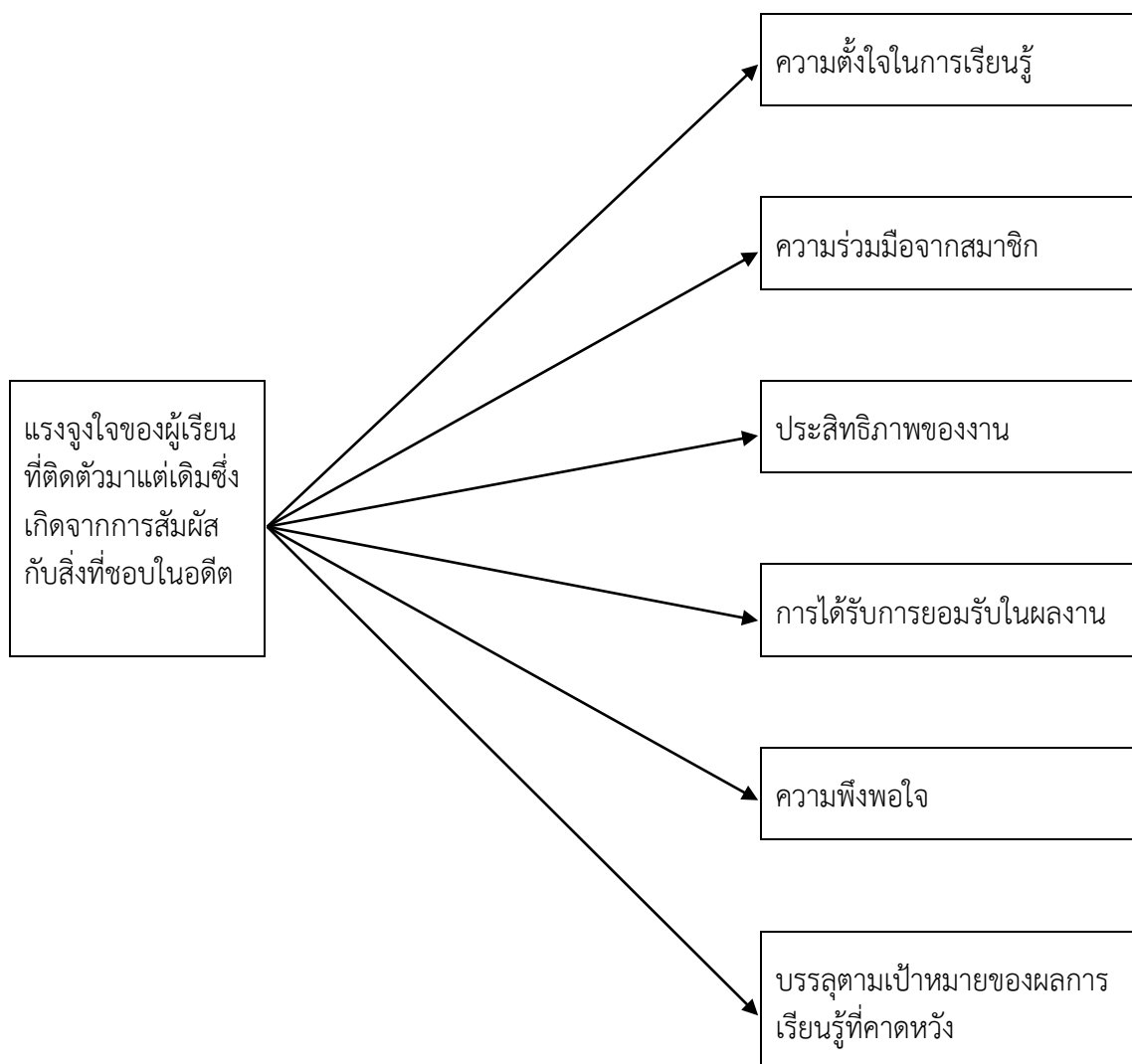
1. ปัจจัยกระตุ้น เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับงาน ซึ่งก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่น ความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับนับถือ

2. ปัจจัยค้ำจุน เป็นปัจจัยเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในการทำงานและหน้าที่ให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่น เงินเดือน โอกาส ความก้าวหน้า อนาคต สก็อตต์ (ศุภสิริ โสมาเกต. 2544 : 49 ; อ้างอิงมาจาก Scott. 1959 : 113-115) ได้เสนอแนวคิดในเรื่องแรงจูงใจให้เกิดความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. งานควรมีความสัมพันธ์กับความปรารถนาส่วนตัว งานนั้นจะมีความหมายสำหรับผู้ทำ
2. งานนั้นต้องมีการวางแผนและการวัดความสำเร็จได้ โดยใช้ระบบการทำงานและการควบคุมประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้ได้ผลดีในการสร้างสิ่งจูงใจในเป้าหมายของงาน จะต้องมียุทธศาสตร์ ดังนี้

- 3.1 คนทำงานมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย
- 3.2 ผู้ปฏิบัติงานทราบผลสำเร็จของงานโดยตรง
- 3.3 งานนั้นสามารถทำได้

จากแนวคิดของเฮิร์ซเบิร์กและสก็อตต์สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในปัจจุบันได้ เนื่องจากแรงจูงใจเป็นผลให้เกิดความพึงพอใจ เมื่อผลที่เกิดขึ้นนั้นประสบผลสำเร็จ เช่น ปัจจัยกระตุ้นและปัจจัยสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่ผู้สอนควร นำไปใช้มากที่สุดในการเสริมสร้างกิจกรรมการเรียนรู้โดยกระตุ้นในสิ่งที่ผู้เรียนต้องการและสรรคหาสร้างสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดแรงจูงใจต่อผู้เรียนในการทำงานที่มอบหมาย ส่วนแนวคิดของสก็อตต์ เน้นการมีส่วนร่วมในการวางแผน เป้าหมายในสิ่งที่ผู้เรียนจะเรียนรู้เพราะถือว่าเป็นแรงจูงใจชนิดหนึ่งที่จะสามารถนำผู้เรียนไปสู่ การทำงานได้ตามความถนัด ความชอบใจเป็นต้น ดังนั้นผลการเรียนรู้ที่ประสบผลสำเร็จได้ในปัจจุบันจึงมีแนวทางดังภาพประกอบที่ 2

ภาพประกอบที่ 2 แรงจูงใจที่นำไปสู่ความสำเร็จในผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นอกจากนี้ สมยศ นาวิการ (ศุภสิริ โสมาเกต. 2544 : 52 ; อ้างอิงมาจาก สมยศ นาวิการ. 2525 : 155) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ การเรียนการสอนบรรลุผลตามที่ต้องการ ครูผู้สอนจึงต้องคำนึงถึงการให้นักเรียนเกิด ความพึงพอใจในการเรียนรู้หรือการปฏิบัติงาน โดยมีแนวคิดพื้นฐานที่แตกต่างกัน 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน การสนองความต้องการของผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจ จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่า ผู้ไม่ได้รับการตอบสนอง

จากแนวคิดดังกล่าว ครูผู้สอนที่ต้องการให้เกิดแรงจูงใจ จึงต้องคำนึงถึง การจัดบรรยากาศและสถานการณ์ รวมทั้งสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียน ทำกิจกรรมให้บรรลุ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2. ผลของการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจและผลของการปฏิบัติงานจะถูกเชื่อมโยงเข้าด้วยปัจจัยอื่นๆ ผลการปฏิบัติงานที่ดีจะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งนำไปสู่ความพึงพอใจ

จากแนวคิดพื้นฐานนี้ เมื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผลการตอบแทนภายในหรือรางวัลเป็นผลด้านความรู้สึกของผู้เรียนที่เกิดแก่ตัวผู้เรียนเอง เช่น ความรู้สึกต่อความสำเร็จ ที่เกิดขึ้นเมื่อขณะความยุ่งยากต่าง ๆ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความมั่นใจตลอดจนการได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ส่วนผลตอบแทนภายนอกเป็นรางวัลที่ผู้อื่นจัดทำให้มากกว่าที่ตนเองให้ตนเอง เช่น การได้รับการยกย่องชมเชยจากครูผู้สอน ผู้ปกครองหรือแม้แต่การได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่น่าพอใจ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พัฒนา สัตย์ชาพงษ์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาทักษะการใช้ไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านพรุนายขาว โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านพรุนายขาว ปีการศึกษา 2550 จำนวน 13 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบฝึกทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ จำนวน 6 เรื่อง 20 แบบฝึกทักษะและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ (ไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ) จำนวน 40 ข้อ (แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 และทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (t-test dependent)

ผลการศึกษา พบว่า 1) แบบฝึกทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 กล่าวคือมีประสิทธิภาพ 92.63/84.23 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ (ไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านพรุนายขาว ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ที่สร้างขึ้น แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ที่วางไว้ โดยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านพรุนายขาว ที่เรียนภาษาอังกฤษโดยใช้แบบฝึกทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ธนัชชา กาญจนเมธี (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา รายงานการใช้แบบฝึกการเขียนภาษาอังกฤษ เรื่อง Past Simple Tense เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 1 ห้องเรียนจำนวนนักเรียน 45 คน ซึ่งในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแผนการจัดการเรียนรู้ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการใช้ 1) แบบฝึกการเขียนภาษาอังกฤษ เรื่อง Past Simple Tense จำนวน 20 แผน ที่มีเนื้อหาสอดคล้องตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งผู้ศึกษาวิจัยได้จัดทำขึ้นจำนวน

7 เล่ม 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเขียนภาษาอังกฤษ เรื่อง Past Simple Tense ก่อนและหลังเรียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 3) ศึกษาระดับความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนและสถิติที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยค่า t-test

ผลการศึกษา พบว่า 1) แบบฝึกการเขียนภาษาอังกฤษ เรื่อง Past Simple Tense ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.89/83.67 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนภาษาอังกฤษ เรื่อง Past Simple Tense มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนภาษาอังกฤษ เรื่อง Past Simple Tense ที่สร้างขึ้น โดยอยู่ในระดับมาก

นางเยาว์ จารุงษ์เสถียร (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษารายงานผลการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาการ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 40 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (One-Group Pretest-Posttest Design) โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที่แบบไม่อิสระ

ผลการศึกษา พบว่า 1) ประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เท่ากับ 85.50/83.00 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านการใช้แบบฝึกเสริมทักษะภาษาอังกฤษก่อนการใช้แบบฝึกเสริมทักษะภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3.นักเรียนมีความพึงพอใจต่อแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

กรศิริ ศิริแก้ว (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านที่มีภาพการ์ตูนประกอบ สำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเมืองแกพิทยาคม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนเมืองแกพิทยาคม อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 40 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยมีค่าอำนาจจำแนก (B) ตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.40 ขึ้นไปและมีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.9144 จำนวน 40 ข้อ 2) แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านที่มีภาพการ์ตูนประกอบจำนวน 15 เล่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานการวิจัยใช้ค่าสถิติ t (One – Sample t- test)

ผลการศึกษา พบว่า 1) ประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านที่มีภาพการ์ตูนประกอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเมืองแกพิทยาคม มีประสิทธิภาพ 85.33 /84.38 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ 80/80 2) ผลการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 1 โดย การใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านที่มีภาพการ์ตูนประกอบหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ร้อยละ 94.43 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเมืองแกพิทยาคม มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านที่มีภาพการ์ตูนประกอบในระดับดีมาก

วรวิษ นพนรินทร์ (2556 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาแบบฝึกทักษะการใช้ ไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ เรื่อง Tense กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/6 ที่เรียนรายวิชา ภาษาอังกฤษ (อ 22101) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนศิริมาศพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 38 จำนวน 33 คน ได้มาโดย การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยแบบฝึกทักษะการใช้ไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ วิชาภาษาอังกฤษ (อ 22101) จำนวน 12 เล่ม แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 40 ข้อ และแบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 15 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิด มาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) 5 ระดับ สถิติที่ใช้ใน การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Aritnmetic Mean) ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard Deviation) และวิเคราะห์หาผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ t-test (Dependent Samples)

ผลการศึกษา พบว่า 1) แบบฝึกทักษะการใช้ไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ เรื่องTense กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 89.09/87.45 สูง กว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังจากที่เรียน ด้วยแบบ ฝึกทักษะการใช้ไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ เรื่อง Tense กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ดัชนี ประสิทธิภาพนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการใช้ไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ เรื่อง Tense กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพิ่มขึ้นร้อยละ 74.33 4) ความพึงพอใจ ของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการใช้ไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ เรื่อง Tense กลุ่มสาระการ เรียนรู้ภาษาต่างประเทศ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

กิตติกร ไชยบท (2557 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา รายงานการใช้และพัฒนาแบบฝึก ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนเจียงทองพิทยาคม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 จำนวน 26 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ 1) แบบฝึกทักษะ การเขียนภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 7 ชุด 2) แผนจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ การเขียนภาษาอังกฤษ จำนวน 15 แผน 3) แบบทดสอบย่อยหลังเรียน เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ชุดละ 10 ข้อ จำนวน 6 ชุด รวมทั้งหมด 60 ข้อ 4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็น แบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 5) แบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อแบบฝึก ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) ชนิด 5 ระดับจำนวน 10 ข้อ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test (Dependent Samples)

ผลการศึกษา พบว่า 1) แบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยรวมมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.76/81.28 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 2) นักเรียนมีค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ 3) ค่าดัชนีประสิทธิผลมีค่าเท่ากับ 0.6867 แสดงว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเพิ่มขึ้นร้อยละ 68.67 4) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45

เชี่ยวชาญ ภาระวงศ์ (2557 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ เพื่อพัฒนาทักษะการเขียน วิชาภาษาอังกฤษ 5 (อ23101) โดยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้ใช้เทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประชากร จำนวน 73 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 28 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้หน่วยห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) แบบฝึกทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ จำนวน 5 ชุด 2) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้เทคนิค STAD เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ การวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาในการทดลองทั้งหมด 15 คาบเรียน ดำเนินการวิจัยใช้แบบแผนการทดลอง One Group Pretest – Posttest Design เป็นการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวแต่มีการวัดผลก่อนเรียนหลังเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t – test (Dependent Samples)

ผลการศึกษา พบว่า 1) แบบฝึกทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้เทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวังกระแจะวิทยาคม มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.08/81.07 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยแบบฝึกทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้เทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวังกระแจะวิทยาคม 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้เทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวังกระแจะวิทยาคม มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.63 4) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้เทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวังกระแจะวิทยาคม อยู่ในระดับมาก

งานวิจัยต่างประเทศ

แม็คพีค (McPeake, 2001, p. 1799-A) ได้ทำการวิจัยในเรื่องผลการเรียนจากแบบฝึกทักษะอย่างเป็นระบบ เพศของนักเรียนส่งผลต่อความสามารถในการอ่านและสะกดคำ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้

ในการทดลองคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนประถมศึกษาเมือง Seattle และ Massachusetts จำนวน 129 คน ผลการวิจัยพบว่าการใช้แบบฝึกทักษะมีส่วนช่วยส่งเสริมความสามารถด้านการอ่าน การสะกดคำของนักเรียนทุกกลุ่ม นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการสะกดคำสูงขึ้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหญิงสูงกว่า นักเรียนชาย นอกจากนี้ยังพบว่า การอ่านยังมีความสัมพันธ์ต่อความสามารถในการสะกดคำของนักเรียน

ลอเรนซ์ และ เฮเดน (Lawrence and Hayden 1972 : 14) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับนักเรียนโดยใช้ภาพประกอบคำศัพท์ ในการสอนนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 87 คน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกโดยใช้แบบฝึกทักษะมีคะแนนการทดสอบหลังเรียน มากกว่าคะแนนการทดสอบก่อนเรียน นักเรียนทำข้อสอบหลังจากการเรียนโดยใช้แบบฝึกได้ถูกต้องเฉลี่ยร้อยละ 98.80

ลอเรย์ (Lowrey 1978 : 817) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการใช้แบบฝึกทักษะกับนักเรียนระดับ 1 ถึงระดับ 3 จำนวน 87 คน พบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการฝึกโดยใช้แบบฝึกมีคะแนนทดสอบหลังการทำแบบฝึกหัดมากกว่าคะแนนก่อนทำแบบฝึกหัด 2) แบบฝึกหัดเป็นเครื่องมือที่ช่วยนักเรียนในการเรียนรู้และช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย ทั้งนี้เพราะนักเรียนมีความสามารถในด้านภาษาแตกต่างกัน การนำแบบฝึกหัดมาใช้ในการช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนมากยิ่งขึ้น

ลูเฟอร์ (Laufer 1995) ได้ทำการศึกษาวิจัยถึงการใช้พจนานุกรมในการเรียนการสอนเกี่ยวกับ วิชาการแปล ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยทำเป็นแบบฝึกหัดเสริมบทเรียนครั้งละ 30 นาที กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนโรงเรียนนานาชาติที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนสามารถสรุปใจความสำคัญเนื้อหาที่แปลได้ และผลของการสัมภาษณ์นักเรียนปรากฏว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนร้อยละ 70

โจเบส (Jobes. 1976: 5297-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคงทนในการสะกดคำ โดยฝึกจากการเลียนแบบและการสังเกต โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 12 คน แบ่งเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 3 คน ในแต่ละกลุ่มจะให้ผู้เรียนหนึ่งคนเรียนจากการเลียนแบบและอีกสองคนเรียนจากการสังเกต ผลการศึกษาพบว่า การเขียนสะกดคำจากการเรียนโดยวิธีเลียนแบบให้ความคงทนในการจำได้ดีกว่าการสอนโดยให้การสังเกต

พินเตอร์ (Pinter. 1977: 710-A) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสะกดคำ ซึ่งสอนโดยใช้เกมการศึกษาและสอนตามตำรา กับนักเรียนระดับ 3 จำนวน 94 คน หลังการทดลอง 3 สัปดาห์ ได้ทำการทดสอบเพื่อหาความคงทนในการจำ ผลการทดลองปรากฏว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้เกมการศึกษามีความคงทนในการจำสูงกว่ากลุ่มที่เรียนจากการสอนตามตำรา

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าแบบฝึกทักษะ เป็นสื่อการสอนชนิดหนึ่งที่ใช้ฝึกทักษะให้กับผู้เรียน หลังจากเรียนจบเนื้อหาในช่วงหนึ่งๆ เพื่อจะฝึกฝนให้เกิดความชำนาญในเรื่องนั้นๆ จึงจัดว่าเป็นอุปกรณ์สำเร็จรูปที่ช่วยให้ครูได้รับความสะดวกในการสอน ลดบทบาทของครูที่ขาดประสบการณ์สอน และเทคนิคการสอนให้น้อยลง และมีสื่อการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ ครูสามารถดำเนินการสอนให้มีประสิทธิภาพเป็นมาตรฐานเดียวกัน ประหยัดเวลาในการเตรียมการสอนของครู

และที่สำคัญนักเรียนได้เรียนรู้ตามศักยภาพของตนเองที่พึงมีให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเองที่สามารถเรียนรู้ได้เท่ากับคนอื่น ๆ